

Summerschools binnen Inholland: een casusbundel

Beschrijvingen van negen summerschools omtrent
omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten

April, 2017, Versie 1.0

Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland

Auteurs: Carlijn Knuiman
Rutger Kappe

Voor vragen of extra informatie kunt u mailen naar: Studiesucces@inholland.nl

Het lectoraat studiesucces voert haar onderzoek uit volgens de principes van onafhankelijkheid en vertrouwelijkheid en leeft de gedragscode praktijkgericht onderzoek voor het hbo na. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding.

Bronvermelding voor dit rapport:

Knuiman, C., & Kappe, F.R. (2017). *Summerschools binnen Inholland: een casusbundel. Beschrijvingen van negen summerschools omtrent omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten*. Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland.

Meer weten over het lectoraat studiesucces? Kijk op onze website, volg ons op twitter of meld je aan voor onze nieuwsbrief:

Website: <https://www.inholland.nl/onderzoek/studiesucces/>

Twitter: @studiesuccesInh

Nieuwsbrief: <https://www.inholland.nl/onderzoek/studiesucces/aanmelden-nieuwsbrief-studiesucces/>

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Methodiek	4
Opzet van het onderzoek	5
Beschrijvingen van de summerschools	6
Zomercursus Rekenen, Taal en Studievaardigheden	6
Vorbereidingscursus Taal, Rekenen & Studievaardigheden	13
Summerschool Taalvaardigheid	18
Zomercursus Rekenen	24
Zomercursus Rekenen-Wiskunde.....	29
Zomercursus Wiskunde	35
Summercourse Basiswiskunde B	41
Summercourse Chemisch Rekenen	45
Brede Zomerschool Rotterdam	50
Bijlage 1. Interviewgids.....	57

Inleiding

Het directie-overleg heeft het lectoraat studiesucces gevraagd een onderzoek uit te voeren naar summerschools binnen Inholland. Doel van het onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de summerschools van Inholland, waaronder op het gebied van omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten. Hierdoor zouden summerschools van elkaar kunnen leren en de eigen summerschool kunnen optimaliseren. Op basis van een semigestructureerd interview met vertegenwoordigers van de summerschools is een beschrijving van elke summerschool gemaakt. In deze rapportage worden de beschrijvingen weergegeven, met als doel anderen te inspireren en van elkaar te leren. De opzet en uitkomsten van het onderzoek worden weergegeven in het rapport van Knuiman en Kappe¹ (2017). Daarin is ook een analyse van de beschrijvingen opgenomen.

Methodiek

De summerschools die hebben deelgenomen aan het onderzoek worden weergegeven in tabel 1. In Knuiman en Kappe¹ (2017) wordt beschreven hoe de summerschools zijn geselecteerd. In de beschrijvingen van de summerschools worden contactgegevens vermeld. Mocht er interesse zijn in meer informatie over, of uitwisseling met een specifieke summerschool dan is er de mogelijkheid om rechtstreeks contact op te nemen met de betreffende summerschool. De genoemde contactpersonen zijn niet altijd de personen die voor dit onderzoek zijn geïnterviewd.

Voor de summerschools worden verschillende benamingen gebruikt, zoals in tabel 1 te zien naast summerschool ook zomercursus, zomerschool, voorbereidingscursus en summercourse. Bij de beschrijvingen van de specifieke summerschools is zoveel mogelijk de eigen benaming van de betreffende summerschool aangehouden.

Tabel 1. *Overzicht en kenmerken van summerschools die hebben deelgenomen aan het onderzoek.*

Summerschool	Opleiding(en)	Cursusplaats
Zomercursus Rekenen, Taal en Studievaardigheden	Business Studies, Accountancy, Bedrijfseconomie	Diemen
Vorbereidingscursus Taal, Rekenen en Studievaardigheden	Tweedegraads lerarenopleidingen	Amstelveen
Summerschool Taalvaardigheid	Pabo en Health (Social Work opleidingen Maatschappelijk Werk en Dienstverlening en Sociaal Pedagogische Hulpverlening)	Haarlem
Zomercursus Rekenen	Pabo	Alkmaar
Zomercursus Rekenen	Pabo	Rotterdam
Zomercursus Wiskunde	Luchtvaarttechnologie	Delft
Summercourse Basiswiskunde B	MBRT in Haarlem, techniekopleidingen in Alkmaar en/of Haarlem (Bouwkunde, Civiele Techniek, Werktuigbouwkunde, Elektrotechniek, Technische Bedrijfskunde en Technische Informatica)	Haarlem
Summercourse Chemisch Rekenen	Alle opleidingen binnen het cluster life sciences and chemistry (biotechnologie, bioresearch, chemie en biomedisch laboratorium onderwijs)	Amsterdam
Brede Zomerschool Rotterdam	Alle Inholland opleidingen in Rotterdam	Rotterdam

¹ Knuiman, C., & Kappe, F.R. (2017). *Summerschools binnen Inholland. Inventarisatie omtrent omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten*. Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland.

Opzet van het onderzoek

De beschrijvingen zijn opgetekend door middel van een één uur durend semigestructureerd interview met iemand die betrokken is (of was) bij de betreffende summerschool. De interviewgids is opgenomen in bijlage 1. Alle interviews zijn afgenomen door één medewerker van het lectoraat studiesucces. Soms was een tweede medewerker van het lectoraat aanwezig om te notuleren. Op basis van het interview heeft het lectoraat studiesucces de beschrijving uitgewerkt. Een eerste versie van de beschrijving is ter beoordeling voorgelegd aan de gesprekspartner(s). Hij of zij is in de gelegenheid geweest om aanpassingen te maken en/of aanvullingen te geven, waarna een tweede, definitieve, versie is ontstaan.

Het is belangrijk te realiseren dat de beschrijvingen zijn geschreven op basis van de kennis, mening en ervaring van de gesprekspartner(s). Het is mogelijk dat andere medewerkers een andere mening of ervaring hebben. De informatie is niet op juistheid gecontroleerd, maar beschreven op basis van de beleving van de gesprekspartner(s). Wanneer bepaalde punten niet worden genoemd, hoeft dat dus ook niet te betekenen dat deze in de praktijk niet spelen. Mogelijk is het onderwerp niet gedetailleerd genoeg aan bod gekomen in het interview of is de gesprekspartner(s) onvoldoende op de hoogte geweest. Wanneer informatie onbekend is, betekent dit dat het onbekend is bij de gesprekspartner(s).

Beschrijvingen van de summerschools

Zomercursus Rekenen, Taal en Studievaardigheden

Opleidingen: Business Studies (BBS), Accountancy (ACC) en Bedrijfseconomie (BE)
Cursusplaats: Diemen
Contactpersoon: Marcel van der Zee
Marcel.vanderZee@inholland.nl

Gesprekspartner

Mariëtte Verschoor-Beker, Projectleider BFL, coördinator van de zomercursus.

Geschiedenis

De zomercursus bestaat sinds 2016 en heeft nu één keer plaatsgevonden. Aanleiding voor het invoeren van de zomercursus was bijdragen aan een betere aansluiting met de opleidingen BBS, BE en ACC. De uitval in het eerste jaar was hoog en het vermoeden bestond dat dit (mede) kwam door te weinig kennis op het gebied van rekenen, taal en studiehouding.

Doel

Het doel van de zomercursus is tweeledig. Enerzijds zou de zomercursus studenten een betere basis moeten geven op het gebied van rekenen, taal en studievaardigheden. Anderzijds is een warme overdracht en binding ook een doel, dat studenten kunnen kennismaken met elkaar en er community vorming plaatsvindt.

Omvang en doelgroep

Rond de 35 studenten hebben deelgenomen aan de zomercursus. De zomercursus is alleen voor studenten BBS, BE en ACC van de locatie Diemen. De cursus is voor alle studenten die gaan beginnen met deze opleidingen en richt zich niet op een bepaald type student. Er werd niet vermoed dat een bepaalde groep, zoals mbo of havo, meer behoefte zou hebben aan deze zomercursus dan een andere groep. Daarnaast wou men niet dat studenten, bij de start van de opleiding, al direct in een hokje worden geplaatst. De bedoeling is dat studenten juist met elkaar aan de slag gaan. Het kan wel interessant zijn om te kijken of er verschillen zijn tussen studenten, maar de zomercursus is bedoeld voor alle studenten.

Deelnemers

De groep studenten die deelnam aan de zomercursus was heel gemêleerd, jongens, meisjes, mbo, havo en allerlei culturele achtergronden. Dat was leuk en verrassend om te zien, want er werd gedacht dat mogelijk vooral de witte, ijverige dame die het toch wel goed kan zou deelnemen. Dat was absoluut niet waar. Er sprong ook niet een bepaald type student uit, de deelnemers waren een goede afspiegeling van de studenten die beginnen in het eerste jaar. Op de eerste dag maakten de deelnemers een reken- en taaltest en er werd gemerkt dat bijna alle studenten deze niet haalden. Dat geeft ook aan dat het probleem heel breed ligt bij rekenen en taal.

Redenen om wel of niet deel te nemen

Redenen van studenten om deel te nemen aan de zomercursus lopen uiteen, bijvoorbeeld omdat ze denken dat ze het niet kunnen, dat ze hulp kunnen gebruiken, maar ook studenten die denken 'ik

had toch niks te doen, baat het niet dan schaad het niet', of omdat ze willen kennismaken met de school. Maar de meeste studenten die deelnamen deden dit omdat ze dachten hulp te kunnen gebruiken bij rekenen en taal.

Er is nog geen zicht op redenen van studenten om niet deel te nemen aan de zomercursus. In een effectstudie van het lectoraat studiesucces over de zomercursus is deze vraag wel gesteld aan studenten die niet aan de zomercursus hebben deelgenomen, wat hier meer inzicht in moet geven. Vermoed wordt dat sommige studenten niet konden vanwege de vakantie of niet wilden deelnemen omdat het nog vakantie was. Studenten met een andere culturele achtergrond, bijvoorbeeld studenten die uit Curaçao komen, gaan in de vakantie daar naartoe en zijn niet op tijd terug voor de zomercursus. Organisatorisch gezien is dat soms onhandig. En daarnaast zijn sommige studenten nog onbewust onbekwaam, zij weten nog niet dat ze het niet kunnen.

Werving

Studenten worden op verschillende manieren gewezen op de zomercursus. Er ligt een flyer bij open dagen. Deze ligt er nu al, in februari, voor aankomend jaar. Alle studenten die ingeschreven stonden voor de opleiding hebben op hun privé-mailadres een e-mail ontvangen over de zomercursus. In juni heeft een ouderavond plaatsgevonden voor ouders van aankomend studenten, die werd goed bezocht en ook daar is de zomercursus besproken en onder de aandacht gebracht. En tot slot wordt de zomercursus onder de aandacht van studenten gebracht tijdens de SKC. Studenten waarbij de uitslag van de online SKC tegenvalt op rekenen of taal wordt sterk aanbevolen om deel te nemen aan de zomercursus. In een (groeps-)gesprek met de student wordt daar aandacht aan besteed. Er is ook nagedacht over het verplichten van deelname aan de zomercursus bij een bepaalde score op de online SKC, maar dat kan waarschijnlijk alleen bij studenten die zich na 1 mei hebben aangemeld, omdat je er dan een bindend advies aan kunt koppelen. Dat is uiteindelijk niet doorgegaan. Overigens wordt gemerkt dat studenten de SKC niet altijd op tijd maken om nog deel te kunnen nemen aan de zomercursus. Het is onduidelijk wat daarachter kan zitten. Mogelijk willen ze eerst zeker weten of ze geslaagd zijn voor ze zich gaan verdiepen in de opleiding, of willen ze eerst andere dingen doen en kijken ze niet zo ver vooruit.

Aanvullende mogelijkheden om studenten te werven worden niet gezien. Aankomend studenten zijn op verschillende manieren op de zomercursus gewezen, zoals via privémail en de SKC. Dat wordt voldoende gevonden, want je wilt ook niet dat studenten geïrriteerd raken door ze er nog meer op te wijzen.

Individuele gesprekken bij de SKC zouden wel de voorkeur hebben. Daarmee kan voor de poort al een dossier met elke aankomend student worden opgebouwd, door ze in een individueel gesprek een advies te geven wat ook wordt vastgelegd, en waar je tijdens de opleiding mee verder kunt. Momenteel is dat echter niet haalbaar en realistisch, daar is niet de financiële ruimte voor.

Aanmelding en opkomst

Studenten kunnen zich op twee manieren aanmelden. Ze kunnen via de website een link volgen en zich daar aanmelden, of ze kunnen zich aanmelden via een mail naar de coördinator. Deelname kost 10 euro, daarvoor kregen studenten 3 dagen les en alle catering waaronder koffie, thee, lunch en aan

het einde van de dag fris. De reden voor deze kosten was commitment, zodat studenten ook daadwerkelijk komen als ze zich aanmelden.

No show

Er zijn uiteindelijk aardig was studenten die zich wel hadden aangemeld, maar uiteindelijk niet zijn gekomen. Er waren zo'n 45 aanmeldingen, en zo'n 35 deelnemers. De aanmeldingen kwamen laat op gang. Vlak voor de vakantie stond de teller op 25, waarop is besloten dat er 1 klas zou komen (de intentie was max. 30 studenten per klas). Toen meer studenten zich aanmeldden werden zij op een wachtlijst gezet. Uiteindelijk hebben alle studenten die op de wachtlijst stonden nog deel kunnen nemen aan de zomercursus. Daar is actief aan gewerkt door studenten na te bellen, bijvoorbeeld als ze het geld nog niet hadden overgemaakt, en ook het programma rond te sturen met het verzoek zich af te melden indien ze niet zouden komen, zodat een andere student hun plek kon innemen. Redenen voor afmelding waren bijvoorbeeld het niet halen van het diploma, de uitslag van de (her)tentamens van de havo horen ze pas vrij laat, of omdat ze verkeerde verwachtingen hadden wat ze zagen toen het programma van de zomercursus werd rondgestuurd, bijvoorbeeld omdat ze dachten dat er ook Engels in de cursus zou zitten. Daarnaast waren er ook één of twee studenten die zich niet voor de beoogde opleiding (BBS, ACC, BE) hadden ingeschreven maar voor een andere opleiding. De coördinator heeft dit uitgezocht en de betreffende studenten gebeld om aan te geven dat de cursus niet voor hen bedoeld was. Daar waren ze teleurgesteld over. Er is wel overwogen om studenten van andere opleidingen deel te laten nemen, en ook om tweedejaars studenten die slecht waren in rekenen en taal deel te laten nemen, maar met het oog op community-vorming en het gevoel 'we gaan samen met school starten', was dat niet handig.

Uitval tijdens en na de cursus

Tijdens de zomercursus zijn er geen studenten uitgevallen. Dit werd wel verwacht, omdat het erg warm was op de dagen van de zomercursus, maar alle studenten hebben het alle dagen goed volgehouden.

Een aantal studenten heeft wel deelgenomen aan de zomercursus en is vervolgens niet begonnen met de opleiding. In totaal ging dit om zo'n drie studenten. Zij waren bijvoorbeeld nog niet helemaal zeker over de studiekeuze of hadden zich voor twee opleidingen aangemeld. Twee daarvan zijn uiteindelijk met een andere opleiding begonnen, wat de derde is gaan doen is niet bekend.

Vormgeving

Het programma bestond uit drie aaneengesloten volle dagen, van 9:00 tot 16:30 uur, met 45 minuten pauze. Studenten kregen elke dag afwisselend les in rekenen en taal, bijvoorbeeld eerst 1,5 uur rekenen, dan 1,5 uur taal, en daarna weer rekenen of taal. Daarnaast was er elke dag één blok over studie en studievvaardigheden, deze duurde iets korter dan de reken- en taallessen en hierin werd ingegaan op de inhoud van de opleiding, wat er van ze verwacht wordt tijdens de opleiding, hoe ze zich kunnen voorbereiden op de lessen en tentamens, studiehouding en ook een introductie en rondleiding door het gebouw. Bij de informatie over de inhoud van de opleiding is daarbij bewust geprobeerd om dit te koppelen aan de inhoud van de zomercursus met voorbeelden waar ze die vaardigheden nodig gaan hebben tijdens de opleiding.

De reken- en taallessen bestonden uit een combinatie van klassikaal les en zelfstandig werken, uit veel oefeningen maken en deze met elkaar bespreken. Op de eerste dag begonnen ze met een test zodat ze wisten waar ze niet goed in waren. Die test is vergelijkbaar met een (reken- en taal)toets die ze in het eerste jaar moeten halen. Op die manier wisten studenten op welk niveau ze zaten en waar ze naartoe moesten werken. De docent heeft de toets ook bekeken en besproken en gekeken waar de grootste problemen lagen, die werden vervolgens doorgenomen.

Er waren 5 personen betrokken bij de zomercursus: één docent taal, één docent rekenen, één docent studievasthoudingen (een slb' er), één docent die over de inhoud van de opleiding heeft verteld en één coördinator.

Verwachte effecten

Verwacht wordt dat, door de zomercursus, een groter percentage studenten in het eerste jaar de reken- en taaltoets haalt en dat ze daardoor ook beter het eerste jaar doorkomen. Als ze de reken- en taaltoets aan het begin van het jaar niet halen, moeten ze daarna een half jaar lessen hierin volgen. De toets is een kwalitatieve BSA-eis. Door de reken- en taaltoets direct te halen hoeven ze geen aanvullende lessen te volgen en hebben ze meer tijd voor andere onderdelen van de studie. Daarnaast wordt verwacht dat de groep die deelneemt aan de zomercursus een community kan vormen, dat ze elkaar stimuleren en helpen om de eerste 100 dagen beter door te komen. Dat kan vervolgens ook effect hebben op studiesucces. Anders zijn ze de eerste weken nog bezig met zoeken en proberen warmte te vinden waardoor ze nog niet direct aan de studie gaan, terwijl ze vanaf de eerste week moeten studeren. Als ze al wat meer gewend zijn hebben ze sneller de aandacht bij de inhoud van de opleiding. Deelnemers aan de zomercursus konden ook aangeven bij wie ze in de klas wilden komen en deze verzoeken zijn gehonoreerd. Er is daardoor nu een klas die voor de helft uit deelnemers van de zomercursus bestaat. Het is interessant om te kijken hoe deze klas vervolgens presteert in vergelijking tot andere klassen.

Ervaren effecten

Het lectoraat studiesucces is bezig met een onderzoek naar de effecten van de zomercursus. Voor dit onderzoek is ook een volledige evaluatie afgenomen. De uitkomsten van dit onderzoek zijn nog niet bekend, maar de ingevulde antwoorden van studenten zijn al wel bekeken bij het innemen van de formulieren. De gesprekspartner heeft geen zicht op of, en in welke mate, er effecten van de zomercursus worden ervaren.

Studenten en docenten waren over het algemeen enthousiast en tevreden over de zomercursus. Studenten gaven aan dat de cursus goed georganiseerd was, zoals de koffie, thee en lunch, dat ze tevreden waren over de inhoud, dat ze de docenten goed vonden en het leuk vonden om elkaar te leren kennen. Je zag dat studenten leuk bezig waren met elkaar en dat maakt ook de docenten enthousiast, die zagen gemotiveerde studenten en kregen daar energie van. Dat was een mooie wisselwerking.

Veel studenten gaven de zomercursus een 8 of 9. Er waren geen onvoldoendes. Studenten die erg ver achterliepen qua niveau waren minder tevreden, zij gaven bijvoorbeeld een 6, omdat ze vonden dat het niveau van de cursus te hoog lag. Zij konden nu niet goed meekomen en hadden gehoopt dat het niveau lager zou zijn.

Wat kunnen andere zomercursussen van jullie cursus leren?

Anderen zouden kunnen leren van de organisatie van deze zomercursus. De inhoud van de zomercursus is lastig te vergelijken, elke cursus heeft zijn eigen inhoud, maar in de organisatie eromheen zijn een aantal dingen heel goed gegaan. Studenten gaven dat ook aan, dat het voelde als een warm bad, goed georganiseerd, prettig dat er catering was, dat ze met elkaar en met docenten konden lunchen, waardoor ze echt konden kennismaken met elkaar en met de organisatie. Ook de marketing ging goed, er is bijtijds, in maart en dit jaar zelfs al eerder, begonnen met meegeven van de flyer op open dagen. Wat daarnaast heel belangrijk is, is dat studenten op hun privémail worden benaderd en niet op hun schoolmail, en daarbij persoonlijk aangesproken worden. Voor de zomercursus zijn ze benaderd op de privémail, maar bij de rest van de communicatie over de opleiding op de schoolmail, vanuit de gedachte dat ze direct moeten leren op hun schoolmail te kijken. Studenten zijn daar nog niet mee bezig waardoor veel is misgelopen in de eerste week van de opleiding. Door gebruik te maken van mail merge kun je studenten op een geautomatiseerde manier persoonlijk, bij hun naam, aanspreken en specificeren welke opleiding ze gaan doen. Dat is niet ingewikkeld of veel werk, je moet alleen even uitzoeken hoe het moet. Daarbij werd de mail ondertekend door een teamleider die ze al kenden van de SKC. Dat waren verschillende personen maar ook dat kun je per student instellen zodat de mail zo persoonlijk mogelijk wordt. Er wordt altijd gezegd 'persoonlijk en dichtbij', maar veel dingen worden nog niet persoonlijk en dichtbij gedaan. Hier is er bewust op gelet en geprobeerd het zo persoonlijk mogelijk te maken en ze niet een algehele grootse mail krijgen over de zomercursussen van een directeur die ze niet kennen. Die persoonlijke benadering is belangrijk. Daarnaast is het belangrijk om de cursus te koppelen aan de SKC en te blijven herhalen dat de zomercursus er is.

(Overige) sterke punten

Een ander sterk punt van de zomercursus is dat deze heel compact is, in drie intensieve aaneengesloten dagen. Er is nagedacht over het wel of niet uitsmeren van de zomercursus. Door drie aaneengesloten dagen komen ze er echt in. De laatste dag liep over in de introductie waar ook de andere studenten kwamen. Na de lunch hadden ze nog één blok en aansluitend de introductie. Het tijdstip is ook goed. Er is overwogen de cursus in de herfstvakantie te laten plaatsvinden. Dan zijn er meer bewust onbekwame studenten, maar dan laat je ze ook een hele periode aanmodderen, dus dat was een afweging.

Wat zouden jullie van andere zomercursussen willen leren?

Met de inhoud van de zomercursus wordt soms nog gestoeid. Zo wil één teamleider ook graag economie aan het programma toevoegen. Het risico is dat, wanneer economie zou worden toegevoegd aan het programma omdat dat een struikelvak is in het eerste jaar, studenten juist niets mee krijgen omdat de cursus te versnipperd is om nog de diepte in te gaan. Er moet dan een afweging gemaakt worden tussen veel onderwerpen oppervlakkig aanbieden, of minder onderwerpen waarbij je meer de diepte in kunt. Hoeveel lessen zijn er over één onderwerp nodig om effect te hebben? De gesprekspartner zou hier graag eens over sparren met anderen. Er is overwogen om een aparte reken- en taalcursus aan te bieden, vanuit de gedachte dat drie dagen over één onderwerp meer effect heeft dan beide onderwerpen een beetje. Studenten zouden dan één onderwerp moeten kiezen. In hoeverre hebben andere zomercursussen dat geprobeerd en in hoeverre zijn er studenten op alle drie de onderwerpen zwak? Er waren nu een paar studenten die één van de twee onderwerpen wel op voldoende niveau konden. Die zitten er bij dat betreffende

onderwerp voor niks en je ziet ook dat zij bij deze lessen sneller wegblijven. Zij komen dan alleen een deel van de dag. Overigens waren dat er niet veel, verwacht werd dat dat meer studenten zouden zijn, maar de meeste studenten waren in beide vakken zwak. Maar wanneer het programma met extra vakken wordt uitgebreid, blijven studenten dan ook vaker weg bij de onderdelen waarvan ze denken dat al te kunnen?

Daarnaast moeten deelnemers nu 10 euro betalen voor deelname, bij wijze van commitment. Hoe doen andere zomercursussen dat? Helpt dat? Het is maar 10 euro, er waren ook studenten die zeiden “10 euro, dat is hartstikke goedkoop voor bijles”. Het kost wel administratie, dus je zou ook kunnen zeggen dat het goedkoper is als deelname gratis is. In hoeverre levert die 10 euro iets op? Het zou ook nog kunnen dat studenten denken “voor een tientje zal je wel niks krijgen”.

Minder sterke punten

Een minder sterk punt van de zomercursus is het tijdstip waarop deze wordt gegeven, voordat het schooljaar begint. Daardoor krijg je een grote groep niet, omdat ze pas met school beginnen wanneer school begint. In hun ervaring hebben ze nog één lange vakantie voordat ze moeten starten. Daarnaast zijn ze voorafgaand aan het schooljaar deels onbewust onbekwaam. Ze moeten eerst tegen de lamp lopen voor ze zelf inzien dat ze hulp nodig hebben. En tot slot is het tijdstip lastig als het gaat om de inzet van docenten. De zomercursus betekent dat zij, voordat de school begint, alweer lessen moeten draaien in een periode die sowieso al druk is vanwege het opzetten van het nieuwe schooljaar. Er is nagedacht om docenten in te huren, maar daar is niet voor gekozen omdat binding ook belangrijk werd gevonden. Een ingevlogen docent staat los van de opleiding en het is juist prettig dat studenten tijdens de cursus al meekrijgen hoe het er tijdens de opleiding aan toe gaat. Nu waren er leuke docenten die niet alleen het vak leerden maar ook vertelden hoe het er tijdens de opleiding aan toe gaat, hoe met elkaar wordt omgegaan, hoe dingen gedaan worden, en dat is een mega toegevoegde waarde.

Binnen de mogelijkheden die er nu zijn worden geen verbeterpunten gezien. Er zijn wel dingen die minder sterk zijn, maar aanpassen daarvan heeft ook nadelen, dus dat is een afweging die je maakt.

Toekomst

Gedacht wordt dat de zomercursus zin heeft gehad en voorlopig ook zal blijven bestaan. Studenten en docenten waren enthousiast en dat is al één winstpunt. Of het effect heeft op studiesucces is nog niet duidelijk. Dat is wel belangrijk, wat de zomercursus kost geld en inspanning. Als de cursus geen effect heeft, en de deelgenomen groep studenten valt net zo hard uit, dan moet je je afvragen of je het wilt blijven doen. Daarnaast is er een risico dat de cursus aan zijn eigen succes ten onder kan gaan. Als teamleiders het geweldig vinden kunnen ze gaan zeggen dat ze veel meer deelnemers willen. Dat kan ten koste gaan van de kleinschaligheid, en die kleinschaligheid is juist weer belangrijk voor het binden en het warme bad waar ze inkomen. Nu was alles op één verdieping, er stond altijd koffie en thee, waren wat tafeltjes waar ze met elkaar konden zitten. Als het te groot wordt kunnen ze daar niet meer zitten, gaan ze uitvloeien en gaan studenten ook eerder weg. Er is dan ook een grotere groep docenten nodig of de docenten moeten meer worden ingezet, waardoor ze minder met de studenten bezig kunnen zijn. Een deel van het succes zit in de kleinschaligheid, omdat ze dan elkaar leren kennen en bij elkaar moeten gaan zitten, want het valt op als je je afzondert. Een grote groep van bijvoorbeeld 75 deelnemers is onpersoonlijker en daar moet je voor waken, het kan dan te

veel productie gaan worden. Er is wel iets voor te bedenken, door ze bijvoorbeeld in kleinere groepen door het gebouw te verspreiden, maar het is wel een risico.

Vorbereidingscursus Taal, Rekenen & Studievvaardigheden

Opleidingen: Tweedegraads lerarenopleidingen
Cursusplaats: Amstelveen
Contactpersoon: Louise ter Kuile
Louise.terKuile@inholland.nl

Februari 2017

Gesprekspartner

Louise ter Kuile, manager lerarenopleidingen

Geschiedenis

De summerschool heeft nu één keer plaatsgevonden, in de zomer van 2016. Aanleiding voor de summerschool was binden en boeien en het opsporen van deficiënties in een vroeg stadium.

Doel

Het doel van de summerschool is:

- Studenten meer betrokken laten raken met Inholland Amstelveen.
- Studenten beter voorbereiden op de studie.
- Studenten de kans te geven mogelijke achterstanden in te lopen.
- Docenten alvast een indruk te geven van het niveau van de individuele student die nog gaat starten.

Omvang en doelgroep

De summerschool had 45 deelnemers. Doelgroep voor de summerschool zijn alle ingeschreven studenten voltijd en deeltijd van de tweedegraads lerarenopleidingen. De summerschool richt zich niet op een bepaald type student, bijvoorbeeld op studenten met bepaalde deficiënties of vooropleidingen. Daarvoor zou je het anders moeten aanvliegen en studenten individueel moeten benaderen op basis van hun achtergrond.

Deelnemers

Aan de summerschool hebben aankomende eerstejaars studenten deelgenomen. Van de 45 studenten waren 41 deeltijd studenten en 4 voltijd studenten. Dit waren ijverige studenten die geïnteresseerd waren in de opleiding en op zoek waren naar 'wat te verwachten', zodat ze een beter beeld konden krijgen en beter konden inschatten hoe dit te combineren zou zijn met hun werk- en privé- situatie.

De cursus was ook voor voltijd studenten, maar de deelnemers waren met name deeltijd studenten. Het is niet bekend hoe dat komt. De gesprekspartner heeft het idee dat deeltijdstudenten gemotiveerder zijn. Deeltijdstudenten bereiden zich goed voor en denken beter na voordat ze besluiten om een studie te gaan volgen, want het heeft meer implicaties voor hun privé en werksituatie. Verwacht werd dat deeltijd studenten niet twee dagen vrij zouden maken voor een summerschool, maar zij deden dat juist wel. Ze hebben zin om te beginnen. Gevoelsmatig schrijven voltijdstudenten zich ten eerste voor meerdere opleidingen tegelijk in (bv. voor vier studies) en ten tweede doen hogescholen en universiteiten hun best om deze studenten te pamperen en ze goed te informeren maar maken studenten daar zelf minder gebruik van. Maar het is niet zeker of dit daadwerkelijk zo is, dit is puur op gevoel.

Redenen om wel of niet deel te nemen

Studenten namen deel zodat zij een beter beeld konden krijgen van wat ze konden verwachten en beter konden inschatten hoe dit te combineren zou zijn met hun werk- en privé- situatie. Wat redenen van studenten waren om niet deel te nemen is niet onderzocht. Mogelijke redenen zijn dat studenten geen zin hadden, het was prachtig zomers weer (30 graden), of nog met vakantie waren.

Werving

Voor de summerschool is niet veel reclame gemaakt. De cursus is niet genoemd op open dagen. De summerschool is afhankelijk van extra geld wat vrij moet komen. Toen er vorig jaar toevallig geld beschikbaar kwam, waren de open dagen al voorbij. Andere scholen en instellingen bieden dit soort evenementen ook aan dus zo'n summerschool is niet het unieke criterium waarom studenten voor Inholland zouden moeten kiezen, het is waarschijnlijk niet de grootste trigger om de student over de streep te trekken. Studenten zijn nu op de summerschool gewezen via mailings die vanuit de locatie zijn verstuurd.

Bij de studiekeuzecheck (SKC) zijn studenten ook niet op de summerschool gewezen. Daar is de SKC ook niet voor. Dan zou je studenten tijdens het eindexamen al wakker moeten schudden op basis van een NOA-test, aansporen om naar de summerschool te komen, zodat ze kunnen worden bijgespijkerd en alsnog kunnen beginnen. Maar voor het wegwerken van deficiënties en het bevorderen van studiesucces lijkt de summerschool nu niet efficiënt. Je kunt dat theoretisch mooi in elkaar draaien, het klinkt fantastisch, maar in de praktijk is de ervaring nu in ieder geval nog niet dat dat werkt. Studenten staan er nog niet open voor. Het kost te veel tijd en geld voor te weinig rendement. Waar de cursus goed voor is, is voor het binden en boeien. Daarvoor is het niet nodig om studenten bij de SKC op de cursus te wijzen.

Voor de werving voor de opleiding zijn er onder andere open dagen en wordt reclame gemaakt (billboards en posters door Amsterdam). Alle studenten die bij een open dag te woord zijn gestaan door een vakdocent, worden later door deze docent gebeld om te informeren hoe het is en of ze hebben nagedacht over de opleiding. Het contact is heel persoonlijk en daar moet de opleiding het ook echt van hebben. Maar zo lang studenten zich bij meerdere studies mogen inschrijven kun je de vraag stellen in hoeverre je aan studenten moet trekken, het kost veel geld en vervolgens zijn ze bij nog drie andere studies ingeschreven. Dat wil niet zeggen dat je dit aanbod daarom niet meer moet doen, maar wettelijk lijkt het doorgeschooten om de student zo goed mogelijk voorbereid te laten zijn, zonder dat daar enige verplichting van de student aan vast zit. De student wordt wettelijk niet verplicht om verantwoordelijkheid te nemen. Maar dat is niet zozeer bij Inholland, ook bij andere instituten, met name bij voltijd. Andere hogescholen en universiteiten organiseren bijvoorbeeld ook zomercursussen. Deze concurrentie dwingt Inholland om ook een zomercursus te organiseren, je moet haast wel meegaan in de concurrentie. Als wij er bovenop blijven zitten en studenten blijven staken leidt dat wellicht tot een grotere deelname aan de opleiding, maar vraag is of dat gewenst is. Overigens is bovenstaande wel kritisch, anderzijds ook realistisch.

Aanmelding en opkomst

Studenten kunnen zich via de mail opgeven voor de summerschool. Deelname kost 10 euro voor twee dagen, vanwege de beschikbaarheid van extra financiële middelen.

No show

Er hadden zich 64 studenten ingeschreven, waarvan er 45 hebben deelgenomen¹. Mogelijke redenen van studenten om zich wel in te schrijven maar niet te komen:

- Het waren twee bloedhete zomerse dagen die nog in de vakantieperiode vielen.
- Beschikbaarheid van oppas voor kinderen lukte niet.

Vormgeving

De summerschool duurde twee dagen. Het programma bestond voor een deel uit een plenair programma met daarin onder andere studievoordigheden, een toespraak van een oud student en een externe spreker. Het andere deel bestond uit taal of rekenen. Studenten moesten daar een keuze in maken en dit van te voren aangeven. Bijna iedereen deed taal. Afsluitend was er een borrel. Bij de uitvoering van de summerschool waren de volgende personen betrokken: docenten, externe marketing medewerker, ondersteuning voor administratie en uitbetaling uren van docenten, clustermanager, teamleiders en een interne medewerker die de organisatie gedurende de dagen op zich had genomen.

Verwachte effecten

Het doel van de summerschools in de regio Amsterdam (naast rekenen taal en studievoordigheden van de lerarenopleidingen ook chemisch rekenen (LSC) en rekenen, taal en studievoordigheden (BBS, AC, BE)) was om uitval in het eerste jaar te verminderen². De kans op studiesucces zou vergroot kunnen worden door het wegnemen van deficiënties wat betreft de zogenaamde struikelblokvakken (taal en rekenen) en het realiseren van een (eerste) binding met de gekozen opleiding¹.

Ervaren effecten

Er wordt geen onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de summerschool. Effecten zijn dan ook niet bekend. De studieresultaten van studenten die destijds aan de summerschool hebben meegedaan zijn wel net binnen. Deze geven de indruk dat de studieresultaten van deelgenomen studenten hetzelfde zijn als van studenten die niet hebben geparticipeerd. Ongeveer 1/3^e is afgevallen en 1/3^e staat er slecht voor in studiepunten en gaat het mogelijk niet halen. Dan kom je op ongeveer hetzelfde resultaat als in voorgaande jaren met eerstejaars studenten, namelijk dat ongeveer de helft afvalt. Maar deze cijfers zijn net binnen dus het is nog een voorbarige conclusie per eind februari.

De summerschool is niet formeel geëvalueerd maar het algehele idee is dat de cursus goed is verlopen¹. Deelnemers waren enthousiast. De meeste studenten waren deeltijdstudenten. Het lijkt lastig voltijders voor aanvang van het studiejaar binnen te krijgen. Studenten vonden de afsluiting van beide dagen met een borrel erg prettig om alvast met elkaar kennis te maken¹.

Wat kunnen andere zomercursussen van jullie cursus leren?

De doelgroep voltijd is niet bereikt maar 'bijvangst' was het grote enthousiasme van de deeltijders.

² Inholland (2016). *Oplegger locatie overleg Amsterdam met betrekking tot rapportage zomerschoolen en vervolgcursies*, 1.0, 102016.

Het binden en boeien had echt een goed effect. Studenten waren laaiend enthousiast, ondanks de locatie (Amstelveen), waar niet veel te beleven was en ondanks dat het twee stralende dagen waren met 30 graden.

(Overige) sterke punten

Bijvangst was ook het feit dat betrokken docenten een betere indruk kregen van de startende studenten en daar bij de start van studiejaar rekening mee konden houden. Docenten gaven aan dat ze het fijn vonden om de studenten al eens gesproken te hebben en te weten wie de studenten zijn, dat is makkelijker beginnen. Docenten gaven ook aan dat het scheelt om van een aantal studenten al te weten waar ze wel en niet goed in zijn. Dat is bijvangst en leuk meegenomen, maar het is niet zo dat blijkt dat daardoor studieresultaten omhoog gaan.

Wat zouden jullie van andere zomercursussen willen leren?

Of het niet beter is om een 'herfstcursus' te doen zodat uitval voorkomen wordt.

De eerstejaars die naar de summerschool waren gekomen, waren toch wel gestart bij Inholland.

Voor de tweedegraads lerarenopleidingen zou het wel eens interessanter kunnen zijn om alleen een herfstcursus aan te bieden.

Als het studiesucces niet wijzigt, dan komt dat mogelijk doordat er geen goed doel is aan het begin, maar de cursus een beetje van alles wat is. Het is een beetje binden en boeien en een beetje ingaan op struikelvakken (waarvan we nog geen idee hebben of deelnemers dat daadwerkelijk als struikelblok ervaren). Voor een deel zijn studenten nog onbewust onbekwaam. Hoe zou je de cursus efficiënter kunnen maken? Indien je in de zomer, voorafgaand aan de studie, iets wilt doen, dan zou je dat moeten richten op kennismaken en binden en boeien. Het enige resultaat is dan een intensievere kennismakingstijd en daardoor meer binding met de opleiding. Mogelijk komen studenten daardoor ook meer in de klas zitten. Dat ze naar de les komen zou mogelijk door kunnen werken in studiesucces, want de ervaring leert dat als ze aanwezig zijn ze over het algemeen betere resultaten hebben, maar dat zou je moeten uitproberen. Je zou dus kunnen zeggen dat binden en boeien kan leiden tot meer aanwezigheid en dat daardoor het studiesucces omhoog zou kunnen gaan, maar dat is 'als als als'... Een cursus in de zomer zou als enig doel binden en boeien en kennismaken moeten hebben.

Als je op deficiënties in wilt gaan dan zou je de cursus in de herfstvakantie kunnen aanbieden, voor studenten die open staan om bijscholing te krijgen. In de zomer zijn studenten nog deels onbewust onbekwaam. Bij een cursus in de herfst grijp je meteen in na de eerste toetsperiode. Het is een schot in de lucht en geen idee of dat organisatorisch kan. Binnen de huidige takenplaatjes is er de mankracht niet voor. Maar als je de cursus zou aanbieden om studiesucces te verbeteren dan geeft dat mogelijk meer rendement.

Minder sterke punten

Minder sterk punt is het gebrek aan financiële zekerheid of dit gefinancierd wordt.

Feit dat met mogelijk extra gelden, eigen medewerkers niet extra uitbetaald kunnen worden.

Toekomst

Of de summerschool opnieuw georganiseerd gaat worden hangt van een aantal factoren af, zoals de financiering van de cursus en het bestaansrecht van de 2de graads opleidingen. De cursus zit niet in het huidige budget. Vorig jaar was er extern geld beschikbaar. Dit bleek uiteindelijk echter een hoop gedoe, want het geld kon niet ingezet worden om docenten extra te betalen. Uiteindelijk hebben een aantal docenten gratis op zaterdag les staan geven. Er moet dus niet alleen extra geld zijn, dit geld moet ook beschikbaar zijn om docenten extra uit te betalen. Zij staan in hun vrije weekend les te geven, want er is geen ruimte om de summerschool aan de formatie van de docenten toe te voegen. Vorig jaar zijn toezeggingen gedaan die later niet waargemaakt konden worden, doordat dat geld niet ingezet kon worden om docenten extra te betalen, en dat was heel vervelend.

Indien er financiering is voor de summerschool zal nog gekeken worden hoe groot het bedrag is en of het mogelijk efficiënter ingezet kan worden voor de studenten die al binnen zijn bij de opleiding, om te zorgen dat hun studieresultaten omhoog gaan. Het voorstel van de gesprekspartner zou dan met de kennis van nu worden om de cursus later te geven, in oktober.

Summerschool Taalvaardigheid

Opleidingen: Pabo en Health (Social Work opleidingen Maatschappelijk Werk en Dienstverlening en Sociaal Pedagogische Hulpverlening)

Cursusplaats: Haarlem

Contactpersoon: Simon Klein
Simon.Klein@inholland.nl

Gesprekspartner

Simon Klein, docent onderwijskunde, psychologie en orthopedagogiek en docent van de summerschool. In 2013 vertrokken bij Inholland maar nog wel benaderbaar voor externe klussen, zoals de summerschool en daarnaast voor de Academy op het gebied van nascholing. Daarnaast zelfstandig ondernemer, waarbij hij vanuit passend onderwijs, op verzoek van o.a. ouders en docenten, het leerprogramma aanpast en trainingen geeft in vaardigheden etc.

Geschiedenis

In de zomer van 2016 heeft de summerschool voor het eerst plaatsgevonden. De summerschool werd drie keer achter elkaar aangeboden: blok 1 (week 28/29), blok 2 (week 30/31) en blok 3 (week 32/33). Voor blok 2 waren er te weinig aanmeldingen, deze studenten zijn doorverwezen naar blok 1 of blok 3. De cursus heeft dus twee keer plaatsgevonden in één zomer. Aanleiding voor de summerschool was dat er een groot gat zit tussen het aantal studenten dat zich aanmeldt voor de opleiding in mei/juni en het aantal studenten dat bij de start van het studiejaar komt opdagen. Het aantal aanmeldingen ligt grofweg 30% à 40% hoger dan het aantal studenten wat zich uiteindelijk inschrijft. Studenten kunnen hun inschrijving definitief maken tot 1 oktober, waardoor deze studenten wel worden verwacht bij de start van het studiejaar. Eén van de aannames is dat deze studenten zich voor meerdere opleidingen hebben aangemeld. Wellicht besluiten ze na de zomer waar ze uiteindelijk naartoe gaan. Mogelijk krijgen deze studenten te weinig prikkels om bij de pabo te blijven. Om het gat tussen het aantal aanmeldingen en het aantal startende studenten te verkleinen, is aan de gesprekspartner gevraagd een project te bedenken waarbij studenten in de zomer geprikkeld worden om aan Inholland gelieerd te blijven, om blij te worden van Inholland, en na de zomer dus op te komen dagen bij de start van de studie. Het gaat om binding.

Doel

Doel van de summerschool is binden en boeien, met als hoop dat studenten in september, bij de start van de opleiding, komen.

Omvang en doelgroep

De summerschool is voor alle studenten die zich aangemeld hebben bij de opleidingen pabo of health. De cursus richt zich niet op een bepaald type student, zoals studenten van het mbo.

Voor blok 1 hadden zich zo'n 11 deelnemers aangemeld. Uiteindelijk is er maar één student komen opdagen. Voor blok 3 hadden zich zo'n 10 studenten aangemeld. Daarvan zijn de eerste dag twee studenten gekomen, de rest van de dagen één student. Er hebben dus in totaal drie studenten deelgenomen waarvan er één is afgehaakt. Het minimum aantal deelnemers is 8, het maximum is 25. De summerschool had meer aanmeldingen dan 8 (beide blokken) waardoor deze wel is doorgegaan, hoewel er uiteindelijk dus minder deelnemers waren.

Deelnemers

Van het totaal aantal aanmeldingen (zo'n 20) was de verdeling tussen health en pabo ongeveer gelijk. Bij de aanmeldingen was een hoger percentage afkomstig uit het mbo, omdat de cursus enigszins op taal was gericht. Uiteindelijk waren de deelnemers niet studenten die slechter waren in taal. De drie deelnemers hebben allen de taaltoets gemaakt. Dat is een toets van de pabo die studenten aan het eind van het eerste jaar gehaald moeten hebben (kwalitatieve bsa eis). De persoon die na één dag is afgehaakt had een voldoende en de twee dames die de cursus hebben afgemaakt hadden een uitstekend. Zij waren beide hoger opgeleid en hadden de summerschool niet nodig voor de taal, maar zij waren geïnteresseerd in de andere onderdelen van de cursus met betrekking tot studievoordigheden, studiesucces en studieplezier. De deelnemers behoorden wel tot de doelgroep, want de cursus is niet alleen ter voorbereiding op de taaltoets. De deelnemers hadden al de ervaring dat je studeren niet zomaar doet.

Redenen om wel of niet deel te nemen

Wat redenen waren van studenten om zich aan te melden is niet bekend, behalve van de twee studenten die zijn gekomen (interesse in de onderdelen m.b.t. studievoordigheden, studiesucces en studieplezier). Redenen van studenten om zich niet aan te melden zijn niet bekend. Sommige aankomend studenten die net geslaagd zijn voor de havo zijn misschien enthousiast over de cursus en denken 'dat wil ik wel weten, ik wil er een succes van maken', maar mogelijk zijn er ook aankomend studenten die heerlijk de zomer doorgaan, vrijwilligersbaantjes hebben, en niet zitten te wachten op een summerschool.

Werving

Studenten zijn op de summerschool gewezen door middel van een flyer, op open dagen en via een banner op de website van Inholland. Bij alle open dagen lag er een flyer. Daarnaast stond er bij drie open dagen een stand namens de summerschool waarbij iemand aanspreekbaar was over de summerschool. Vermoedelijk zijn studenten ook op de summerschool gewezen tijdens de studiekeuzecheck (SKC). De gesprekspartner is niet betrokken bij de SKC en weet zodoende niet hoe dat gedaan zou zijn (bv groepsgewijs of individueel gesprek).

Een aanvullende mogelijkheid voor werving is misschien het actiever zijn tijdens de open dagen. De flyer lag er altijd, maar de stand stond er niet altijd. De gesprekspartner is degene die de meest concrete antwoorden kon geven op vragen van studenten over de summerschool, maar hij kon niet op elke open dag aanwezig zijn. Terugkijkend was de banner waarschijnlijk ook te moeilijk te vinden, maar in hoeverre zouden startende studenten veel op de website kijken? Waarschijnlijk valt er meer te halen via de stand op open dagen.

Wat betreft de SKC zouden studenten die laag of opvallend scoren op een aantal onderdelen, zoals motivatie en op resultaten, geattendeerd kunnen worden op de summerschool. Maar waarschijnlijk is dat ook gedaan.

Aanmelding en opkomst

Studenten konden zich via een website aanmelden. Dit was een intern systeem, georganiseerd door communicatie. Studenten moesten naam en e-mailadres invullen en aangeven welke opleiding ze gingen doen en voor welk blok van de cursus ze kozen. Deelname was gratis. Sterker nog,

deelnemers kregen bij de eerste bijeenkomst zelfs een boek waarmee ze zich konden voorbereiden op de taaltoets.

No show

Er waren veel studenten die zich hadden aangemeld maar niet kwamen opdagen bij de summerschool. Van de ongeveer 20 aanmeldingen kwamen er drie studenten opdagen. Alle studenten zijn voor de tweede bijeenkomst gemaïld met als bericht “jongens jullie hebben je aangemeld, kom gauw, jullie kunnen nog op de tweede dag aanschuiven”, maar zonder resultaat. Doordat de summerschool gratis was, is de drempel om je aan te melden lager maar ook de drempel om niet te komen. Mogelijk waren studenten op de open dag erg geïnspireerd om deel te nemen aan de summerschool, maar op het moment dat het vakantie is en ze een baantje hebben, het mooi weer is, en er zit geen verplichting aan de summerschool vast, en ze moeten uit twee opties kiezen, dat de summerschool afvalt. En mogelijk zitten er ook studenten bij die zich hebben aangemeld voor de pabo en voor de summerschool, maar uiteindelijk besluiten om toch niet met de opleiding te starten en zodoende ook niet meer naar de summerschool komen.

Uitval tijdens en na de cursus

Van de drie studenten die zijn gestart met de summerschool, is er één student na de eerste dag afgefallen. Het is niet bekend waarom. Deze student had al aangekondigd de tweede dag niet te kunnen deelnemen, en is daarna niet meer gekomen, heeft niet meer gereageerd op de mail en is ook niet gestart met de opleiding. De andere twee studenten zijn wel gestart met de pabo.

Na de zomer zijn de studenten die zich hadden aangemeld gemaïld met de vraag waarom ze niet zijn geweest. Een aantal mailadressen bleek toen te zijn opgeheven. Het is daardoor onduidelijk hoeveel studenten precies gestart zijn met de opleiding.

Vormgeving

De summerschool bestond uit vier middagen, verspreid over 2 weken (2 dagen per week, namelijk dinsdag en donderdag), van 12:30 tot 16:00 uur. Het programma is bedacht op studievaardigheden, studiesucces en studieplezier. De cursus is opgehangen aan de taalcursus. Het eerste stuk van de middag was gericht op taal, zoals de taaltoets en vaardigheden die daarin getoetst worden. Studenten kunnen zich aan de hand van een boek voorbereiden op de verplichte taaltoets. In de summerschool werden een aantal onderdelen van de taaltoets erbij gepakt, ter oriëntatie, zodat studenten vast konden kijken hoe zij daarop scoorden. Hierna volgde een korte pauze. Het tweede deel van de middag was taal en communicatie gerelateerd aan studiesucces, namelijk de 7 eigenschappen die je succesvol maken, de 5 disciplines voor effectief leven, studievaardigheden en een introductie in Neuro Linguïstisch Programmeren (NLP). Elke middag stond één van deze vier onderwerpen centraal.

De cursus was gericht op zelf ontdekken, op een stukje theorie, eens toetsen hoe iets bij jezelf werkt en hoe je zelf ergens tegenaan kijkt. Hiervoor moesten studenten met elkaar overleggen en afstemmen. Je kunt dat soort elementaire basisvaardigheden niet met een powerpoint laten zien. Het was de bedoeling dat studenten dit met elkaar in groepjes zouden doen, maar je kunt één student niet in een groepje plaatsen. Deels moesten ze dat zodoende ook buiten de cursus bekijken.

Naast de docent van de cursus waren er niet veel mensen betrokken bij de uitvoering. De tijden zijn zo gekozen dat een lunch niet nodig was. De inschrijvingen zijn via communicatie gegaan.

Verwachte effecten

Verwacht werd dat de cursus effect zou hebben op binden en boeien, met de hoop dat meer studenten bij de start van het studiejaar in de klas zouden verschijnen dan in het jaar voorafgaand aan de cursus. Hopelijk is er ook effect op studiesucces. De gesprekspartner is overtuigd dat de vier onderwerpen (de 7 eigenschappen die je succesvol maken, de 5 disciplines voor effectief leven, studievaardigheden en NLP) studiesucces kunnen ondersteunen. Deze zijn allen gericht op persoonlijke communicatie, interesses en motivatie. Door zelfinzicht kan dit ondersteunen om beter te studeren, niet zozeer op een specifiek vak, maar in zijn algemeenheid. Daarnaast wordt ook verwacht dat studenten die minder goed zijn in taal, bijvoorbeeld studenten die van het mbo komen en het taalniveau hoog vinden, meer inzicht kunnen krijgen in wat er van ze verwacht wordt met betrekking tot het taalniveau en daardoor mogelijk ook beter presteren op de taaltoets.

Ervaren effecten

Als je kijkt naar het resultaat van de deelnemers, dan is er 100% resultaat, want 100% van de deelnemers is op de pabo begonnen. Maar dat geeft natuurlijk een vertekend beeld, want als je kijkt naar het aantal studenten dat is komen opdagen bij de summerschool dan is het dramatisch.

De summerschool is geëvalueerd, aan het eind van de laatste bijeenkomst met de deelnemende studenten. Er was een vragenlijstje gemaakt waarop ze konden aangeven wat ze van de cursus vonden en een cijfer konden geven. Bij een grotere groep had iedereen dit in kunnen vullen, maar nu is er één op één op ingegaan. De twee studenten die hebben deelgenomen vonden het geweldig en zeiden 'fantastisch, wat is dit een leuk aanbod'. Wat betreft de taaltoets hadden zij al zeer goede taalvaardigheden, dus de taaltoets was voor hen geen issue. Ze hadden verder geen tips. Maar wat is er ook lekkerder dan een paar middagen praten met iemand die privé aandacht voor je heeft? Daaruit bleek dus dat 100% van de deelnemers enthousiast waren. Binnen Inholland is er ook nagepraat en gezegd dat het jammer is dat de opkomst zo laag was, maar fijn dat de deelnemers enthousiast waren, de inhoud is door iedereen onderschreven en de intentie was toen om het komend jaar nogmaals te organiseren.

De summerschool was gericht op binden en boeien met als hoop een hoger percentage van de aanmeldingen wat verschijnt bij de start van het jaar. Het effect van de summerschool is moeilijk te meten, zowel voor de pabo taaltoets als met betrekking tot persoonlijk studiesucces. Wat wel gemeten kan worden is of studenten die de cursus hebben gevolgd zijn komen opdagen bij de start van het studiejaar, en hoe groot dat deel is ten opzichte van de aanmelders die niet zijn komen opdagen.

Studenten die gemotiveerd zijn maar het spannend vinden zullen zich misschien aanmelden voor de summerschool, je moet al een stukje enthousiasme hebben om naar de cursus te gaan want het kost ook tijd. Maar van die 30% à 40% die zich aanmeldt maar niet start met de opleiding, van pak en beet 150 eerstejaars zijn dat zo'n 45 studenten, als er daarvan 10 zich hebben aangemeld voor de cursus, dan zou je kunnen kijken of zij vervolgens allen komen opdagen.

Wat kunnen andere zomercursussen van jullie cursus leren?

Het aanbod zou voor alle summercourses geweldig kunnen zijn, omdat ervoor gekozen is om geen vakinhoudelijk aanbod te doen.

(Overige) sterke punten

De betrokkenheid van de docent. Voor elke zomercursus moeten leraren een stukje van hun zomer beschikbaar stellen. Voor de gesprekspartner is dat een leuke invulling, maar mogelijk vragen andere docenten zich af hoe zich dat verhoudt ten opzichte van de rest van het schooljaar. Want deze summerschool werd de hele zomervakantie aangeboden (3 keer 2 weken achter elkaar).

Wat zouden jullie van andere zomercursussen willen leren?

Wij zouden kunnen leren van de organisatie, bijvoorbeeld met betrekking tot de toelating en opkomst, van andere cursussen. Hoe doen andere opleidingen dat? Er schijnt een zomercursus te zijn waar studenten bijvoorbeeld 50 euro borg moeten betalen, die ze terug krijgen als ze bij de cursus geweest zijn. Of kunnen studenten bij een zomercursus studiepunten verdienen?

Daarnaast staan we altijd open voor verbetering. Hoe ziet een course rekenen eruit? Wat wordt aangeboden op statistiek? Uitwisseling tussen summercourses van Inholland kan heel interessant zijn.

Minder sterke punten

Het vrijblijvende karakter is een minder sterk punt. Dat zou verbeterd kunnen worden door het minder vrijblijvend te maken, met bijvoorbeeld een borg, verplichte opkomst, studiepunten of vrijstelling als je aanwezig bent geweest. Vorig jaar is dit onderzocht maar het bleek niet eenvoudig en zeker met twee opleidingen lastig te realiseren. Omdat het een vrijwillige bijeenkomst is, kan je niet bepaalde curriculumonderdelen gaan bespreken, studenten kunnen geen voorsprong krijgen.

Andere verbeterpunten dan de vrijblijvendheid zijn nu nog lastig te geven, omdat er zo'n kleine groep deelnemers was. Er was ruim budget en ruimte voor eigen inbreng. Als er 10 studenten waren gekomen was de cursus ook prima gelopen. Maar of het ook goed gegaan zou zijn met 30 studenten is lastiger inschatten.

Toekomst

Binnenkort zal besproken worden of de summerschool komend jaar opnieuw aangeboden zal worden.

Bij de evaluatie afgelopen zomer was de intentie om de cursus opnieuw aan te bieden. De cursus kan opnieuw aangeboden worden, als de verwachting is dat er fatsoenlijke groepen (aantallen) komen. Er moet dus gekeken worden wat er gedaan kan worden aan de vrijblijvendheid. Daarnaast moet nog gekeken worden of de cursus inhoudelijk blijft zoals hij was, of dat de cursus breder wordt aangeboden (voor meer opleidingen) of dat er juist inhoudelijke vakken van de pabo en/of health aan het programma worden toegevoegd waarmee meer de diepte ingegaan wordt gerelateerd aan de opleiding. De cursus is nu met opzet heel algemeen gehouden. Je zou hem zo voor het hele domein of voor alle opleidingen van Inholland Haarlem of zelfs heel Inholland kunnen aanbieden. Taalvaardigheid is voor iedereen in het hbo belangrijk en studievaardigheden, persoonlijkheidsinzicht, karaktereigenschappen et cetera kan doorgegeven worden aan andere

opleidingen. Het programma staat los van welke studie dan ook en biedt daarmee voor elke studie mogelijkheden om de studievoordigheden te vergroten.

Zomercursus Rekenen

Opleidingen: Pabo
 Cursusplaats: Alkmaar
 Contactpersonen: Karin Dekker of Ruud Volkers,
 Karin.Dekker@inholland.nl; Ruud.Volkers@inholland.nl

N.B.

Nadat deze beschrijving is opgetekend heeft de gesprekspartner aangegeven dat de huidige rekentoets voor het vo zal verdwijnen en er een alternatief voor de rekentoets voor het vmbo, de havo en het vwo zal komen. De informatie die in deze beschrijving is weergegeven gaat uit van een situatie waarbij de huidige rekentoets voor het vo nog van toepassing is.

Gesprekspartner

Docent rekenen/wiskunde, docent van de zomercursus.

Geschiedenis

De zomercursus bestaat ongeveer 7 jaar, wellicht al 10 jaar. In principe zouden zomercursussen niet nodig moeten zijn; studenten die zich inschrijven voor de pabo zouden een bepaalde basiskennis moeten hebben. In de opleiding wordt, aan het begin van het eerste jaar, een reken- en taaltoets afgelegd die studenten moeten halen (de wiscat toets). Daar zie je gelijk waar de hiaten liggen. Wanneer studenten de toets in augustus halen, hoeven ze daarna geen lessen te volgen op dit gebied.

Doel

De zomercursus is geïntroduceerd zodat studenten al kunnen kennismaken met de opleiding en zich kunnen voorbereiden op de eerdergenoemde toets. Dat is en blijft een van de doelen: een betere aansluiting. Daarnaast is de zomercursus ook deels bedoeld als marketing, met de boodschap: 'studenten, jullie zijn welkom'.

Omvang en doelgroep

Het aantal studenten dat deelneemt aan de zomercursus is heel wisselend. Soms is het een groep van 21 studenten, maar afgelopen jaar is de zomercursus niet gestart, aangezien er te weinig aanmeldingen waren. In dat geval krijgen studenten wel tips op papier mee, bijvoorbeeld om bepaalde boeken te lezen voorafgaand aan de opleiding. Ze worden niet naar een andere zomercursus doorverwezen. Het minimum aantal studenten dat moet deelnemen om de cursus door te laten gaan is ongeveer 7 of 8. Studenten kunnen zich voor 1 of 2 vakken inschrijven, namelijk voor taal en/of rekenen. Wanneer er voor de vakken samen voldoende aanmeldingen zijn, gaat de cursus ook door. Het gevoel zegt dat studenten vaak aan beide cursussen deelnemen. Gemiddeld ligt het aantal deelnemers tussen de 0 en de 15.

De cursus is voor alle pabo studenten bedoeld die zich willen voorbereiden op de opleiding. De zomercursus richt zich dus niet specifiek op bepaalde groepen studenten, zoals mbo, hbo of studenten met bepaalde deficiënties. De zomercursus is echt voor iedereen.

Deelnemers

Over het algemeen nemen mbo'ers en havisten deel aan de zomercursus. Waarschijnlijk is de groep mbo'ers groter, aangezien zij onzekerder zijn over hun rekenvaardigheid, want zij hebben vanaf de basisschool soms geen rekenen meer gehad. Het is dan ook logisch dat de vraag vanuit hen groter is. Het is ook bekend dat deze studenten extra lessen in rekenen meer nodig hebben. De studenten die naar de zomercursus komen twijfelen of zijn op zijn minst onzeker over hun eigen rekenvaardigheden. Het persoonlijke doel van de gesprekspartner is om studenten te laten zien dat iedereen kan rekenen als je er maar goed les in krijgt en er voldoende aandacht aan besteed. Studenten die deelnemen zijn niet altijd studenten die daarna ook bij Inholland starten met de opleiding.

Redenen om wel of niet deel te nemen

Een reden om deel te nemen aan de zomercursus is de druk om het eerste jaar te halen. Deze druk geldt met name voor twee vakken, voor taal en rekenen. Deze vakken zijn onderdeel van de kwalitatieve bsa, samen met de stage. Reden om deel te nemen is omdat ze twijfelen over hun vaardigheid of omdat ze zo snel mogelijk willen slagen voor de toets.

Redenen om niet deel te nemen zijn niet bekend. Mogelijk hebben studenten andere verplichtingen of vinden ze het voor zichzelf niet nodig om deel te nemen. Het vraagt wel een tijdsinvestering. Studenten zijn net geslaagd, dus dat is logisch.

Werving

Studenten worden op de zomercursus gewezen via de site, bij open dagen, bij open lessen, via voorlichting en social media. Bij elk contact met de opleiding wordt de zomercursus onder de aandacht gebracht. Een mailtje is genoeg om je aan te melden voor de cursus.

Iedereen die zich in maart aanmeldt, krijgt meteen een link voor de facebookpagina van de pabo, zodat studenten meteen betrokken zijn bij hetgeen wat er bij de opleiding gebeurt. Op die pagina wordt ook aandacht besteed aan de instroomtoetsen. Bij alle contactmomenten met studenten wordt er aandacht aan de zomercursus besteed. Dat moet ook, want het is wenselijk om een zo hoog mogelijke doorstroom te hebben. Ook tijdens de studiekeuzecheck (skc) wordt er tegen studenten gezegd dat er een zomercursus bestaat.

De skc bestaat uit een taal- en rekentest, maar ook uit een motivatiebrief en een aantal andere zaken. Daar komen altijd twijfelgevallen uit. Met deze studenten wordt dan een individueel gesprek gevoerd. Alle opties worden dan benoemd om te zorgen dat studenten zich kunnen voorbereiden op de pabo, waaronder de zomercursus. Met de huidige financiële middelen en vrijheid zijn er geen andere manieren om studenten aan te trekken. Een idee is wel: veel studenten gaan naar de bioscoop, waarom laten we daar dan geen reclame zien dat er een summercourse bestaat? Er zijn wel mogelijkheden, maar die zijn afhankelijk van voldoende financiën.

Daarnaast zou je studenten veel meer kunnen gebruiken als ambassadeur. Zo zouden studenten naar hun oude middelbare scholen kunnen gaan en naar hun sportclubs om over de opleiding te vertellen. De inbreng van de pabo is nu beperkt tot een stalletje op een open dag. Het doel is om eerlijke informatie te geven en naar de scholen zelf toe te gaan om voorlichting te geven. Nu is er niet de vrijheid om dat te doen.

Aanmelding en opkomst

Voorheen was het zo dat de cursus 50 euro kostte, maar die zou de student terugkrijgen wanneer hij zich definitief had ingeschreven. Nu is het anders, maar of het gratis is of betaald, dat is niet bekend bij de gesprekspartner. Voorheen was de eigen bijdrage een manier om studenten binnen te houden. Bij een andere pabo werd de zomercursus niet aangeboden. Daarom was dat geld er, zodat studenten zich vast zouden leggen bij de pabo.

No show

Het gebeurt altijd dat studenten zich wel aanmelden voor de zomercursus maar niet komen. Het is hooguit 20% van de studenten die niet komen opdagen. Studenten krijgen altijd een herinnering. Het gebeurt dus niet op grote schaal dat studenten niet komen opdagen.

Uitval tijdens en na de cursus

Wanneer studenten komen, haken ze meestal niet af tijdens de cursus. Het zijn leuke lessen en dat is ook echt belangrijk. Studenten denken bij de eerste les : 'dit ga ik afmaken'. Studenten die deelnemen aan de zomercursus starten ook vrijwel altijd met de opleiding. Wellicht niet bij de pabo van Inholland, maar ze starten vrijwel zeker.

Vormgeving

De zomercursus is een weekcursus, waarbij 4 dagen lang elke dag 2,5 uur taal en 2,5 uur rekenen wordt aangeboden. Studenten kunnen kiezen of ze aan beide onderdelen deelnemen of aan één van de twee. Het gevoel is dat mensen vaak aan beide cursussen meedoen. Een coördinator houdt de administratieve zaken bij, zoals de aanmeldingen. De docenten bepalen de inhoud en de vorm van de zomercursus. Bij rekenen wordt er gestart met een nulmeting op het gebied van rekenen. Studenten krijgen de opgaven op papier. De meting is een toets op niveau havo 4 /groep 8+. De studenten krijgen een half uur om de toets te maken (de rest doen ze thuis). Het zijn pittige sommen, maar het is allemaal goed te doen. Het doel is om meteen te laten zien dat ze kunnen rekenen dus moeilijke opgaves worden klassikaal behandeld. De les daarna wordt de gehele toets besproken, waaruit blijkt waar de knelpunten zitten. Deze knelpunten worden in de laatste bijeenkomsten behandeld en zijn vrijwel ieder jaar hetzelfde. Huiswerk maken wordt zoveel mogelijk beperkt. Studenten krijgen wel tips hoe ze zich kunnen voorbereiden op de rekentoets. Daar krijgen studenten een handig boekje voor toegereikt. Als ze dat boekje zelfstandig hebben doorgewerkt maken ze een redelijke kans om de rekentoets te halen. De uren van de zomercursus zijn alleen bedoeld om zich open te stellen voor rekenen.

Het is niet reëel dat studenten door de zomercursus beter zijn geworden in rekenen. Tijdens de zomercursus wordt vooral het vertrouwen gegeven dat ze weten hoe ze om moeten gaan met het boekje. Het belangrijkste is dat de studenten meer zelfvertrouwen wordt gegeven en dat ze enthousiast worden voor het vak rekenen. Het is wel zo dat na die cursus, studenten de nameting, die ze in de cursus krijgen, beter maken. Dit is echter niet de toets die ze echt krijgen (deze is multiple choice). De toets tijdens de zomercursus is dus niet representatief voor de toets die ze krijgen als instaptoets bij de opleiding. Het niveau bij de instaptoets ligt hoger, namelijk op havo 5 niveau. De zomercursus is bewust op havo 4 niveau, zodat het toegankelijk blijft en studenten niet meteen afhaken omdat ze het te moeilijk vinden.

Naast de docent zijn er niet veel mensen betrokken bij de zomercursus. De teamleider houdt de inschrijvingen bij en de docent geeft de cursus. De cursus wordt op elke locatie van de pabo gegeven. Elke locatie organiseert dit zelf, er is niet één programma.

Verwachte effecten

Of de zomercursus effect heeft op studiesucces is niet bekend. Het effect op studiesucces is mogelijk heel beperkt. Het is maar een hele kleine cursus, dus wat mag je daar van verwachten? Waarschijnlijk zijn de effecten op studieprestaties beperkt. Of de cursus effect heeft op het halen van de instaptoets is niet bekend. De gesprekspartner heeft geen zicht op de prestaties van zowel studenten die wél als studenten die niet hebben deelgenomen aan de zomercursus.

Ervaren effecten

Wat je merkt is dat de mensen die er zitten reageren met “oh als ik dat eerder had geweten dan had ik het al eerder goed gedaan”. Je merkt dat ze lol krijgen in de stof en zichzelf voor de leerstof openstellen. Dat is ook het doel. Wat je ook merkt is dat wanneer de studenten, na de cursus bij de docent van de zomercursus in de klas zitten, er al gelijk herkenning is. Dat vinden studenten ook prettig. Wat betreft het vergroten van het zelfvertrouwen van de studenten heeft de zomercursus effect.

Het effect van de zomercursus wordt niet onderzocht en er vindt geen evaluatie plaats. Daar is de groep te klein voor. De zomercursus is aanbod dat voortkomt uit de vraag die er naar was, meer is het niet geweest.

Wat kunnen andere zomercursussen van jullie cursus leren?

Wat andere zomercursussen kunnen leren is een lastige vraag. In hoeverre zouden ze iets moeten leren van de zomercursus?

(Overige) sterke punten

Rekenen wordt gezien als het meest lastige vak op de pabo, dat blijkt uit enquêtes. Docenten die deze vakken geven zijn daardoor ook vaak minder populair. De winst die je haalt uit de zomercursus is dat studenten, die rekenen een moeilijk vak vinden, zich er wel voor openstellen.

Het huidige onderwijs is niet meer gericht op de student. Nu staat de kwaliteitszorg voorop. Er moet weer meer aandacht komen voor de interactie tussen de docent en de student en het onderwijs moet meer studentgericht worden. Het wordt de student in ieder geval niet makkelijk gemaakt.

Wat zouden jullie van andere zomercursussen willen leren?

De zomercursus zou overbodig moeten zijn. Als er goed overleg is tussen het voortgezet onderwijs, het mbo en hoger onderwijs, dan is een zomercursus niet nodig. Je moet afstemming tussen de verschillende curricula hebben. Dat zou het ideaal zijn. De pabo is heel vooruitstrevend in het bevorderen van deze doorstroom. Er zijn heel veel mbo studenten die een dag per week bij de pabo van Inholland studeren. Dit is onder andere gericht op de instroomtoets, om kennis te maken met het hbo, zodat de overstap naar het hbo makkelijker wordt. Er gebeurt al heel veel, maar dit project is wel onder subsidie en die vervalst. Waarschijnlijk zullen alle scholen er zelf mee doorgaan, omdat er behoefte aan is. Er is elke maand overleg tussen de mbo's en pabo's. De docenten komen ook bij de pabo in Alkmaar meekijken. Het mbo is bezig met een omslag in het curriculum, daarom zijn de

effecten van zo'n project nog moeilijk te meten. Wel is er in het mbo al meer aandacht voor de vakken die ze bij de pabo nodig hebben. Hiermee hoop je uiteindelijk op een hogere instroom.

Minder sterke punten

De cursus heeft een vrij homogeen programma dat over een, qua niveau, heterogene groep wordt uitgeschonken. Wat minder sterke punten zijn ligt aan het doel. Als het doel is: laten zien dat je kan rekenen en handreikingen bieden, dan is de zomercursus goed zo. Alleen is de zomercursus niet voor iedereen bereikbaar, aangezien deze direct na het havo examen wordt gegeven. Het is een persoonlijke inschatting dat studenten vanwege het tijdstip niet kunnen deelnemen. Geslaagden hebben bijvoorbeeld mooie plannen na hun examens gemaakt. Ook voor deeltijders is het lastig om te komen, aangezien de cursus overdag is.

Met een online omgeving bereik je ook niet het beoogde doel, namelijk: studenten enthousiasmeren en zich laten openstellen voor een vak. Deze studenten komen echt voor de docent; iemand die ze een aai over hun bol geeft en naar ze luistert. De verwachting is dat met de nieuwe kwalificatie-eisen in het mbo en havo niemand de zomercursus meer nodig heeft. Dan hebben scholieren rekenen in hun havo pakket zitten. Nu is dat nog niet verplicht. In het mbo zou rekenen ook in het pakket moeten zitten. Dit gaat in het mbo waarschijnlijk wel gebeuren, maar in de havo zou dit iets moeizamer gaan. Het doet namelijk wel wat met een organisatie wanneer je ineens een vak verplicht gaat stellen.

Toekomst

De toekomst hangt echt af van goed overleg tussen de vo scholen en het hbo en de kwalificatie-eisen in het mbo en de havo. De oplossing is dat alle studenten voldoende basisvaardigheden krijgen in het vo, zoals reken- en taal vaardigheden. Het doel is niet om de zomercursus te verbeteren, maar om ervoor te zorgen dat de zomercursus helemaal niet meer nodig is. Met het mbo komt de pabo wat dat betreft echt tot afspraken. Het mbo wil heel graag studenten afleveren. In het mbo valt veel winst te behalen. Havisten hebben over het algemeen minder moeite met het niveau.

Overig

Dit inventarisatie-onderzoek moet er niet voor zorgen dat de zomercursus gestandaardiseerd wordt, maar juist dat de zomerschool maatwerk blijft. Er bestaat geen gemiddelde student. Standaardisering is niet de oplossing. Het is heel goed dat elke zomercursus er anders uit ziet.

Wat betreft de zomercursus, het is een kleine groep waarbij de gesprekspartner kiest voor een aanpak waarbij studenten van elkaar leren en waarbij hij meegeeft dat het samen leren heel waardevol is. Daarbij is dus niet gekozen voor een aanpak van adaptief onderwijs.

Zomercursus Rekenen-Wiskunde

Opleidingen: Pabo
 Cursusplaats: Rotterdam
 Contactpersoon: Erik Hoogenberg
 Erik.Hoogenberg@inholland.nl

N.B.

Nadat deze beschrijving is opgetekend heeft de gesprekspartner aangegeven dat de zomercursus vanaf de zomer 2017 gaat veranderen. De zomercursus wordt gesplitst voor studenten van de locaties Rotterdam en Dordrecht. Op de locatie Rotterdam zal de zomercursus opgaan in het Kick-Start College. Studenten van de pabo kunnen daarin ook bijles in rekenen en wiskunde krijgen. Het Kick-Start College gaat plaatsvinden ná de extra wiscat-kans in juni. Er wordt nog gekeken of aankomend studenten voorafgaand aan de extra wiscat-kans een rekenavond aangeboden kunnen krijgen, gericht op hoofdrekenen.

Gesprekspartner

Erik Hoogenberg, docent rekenen en wiskunde en docent van de zomercursus in Rotterdam.

Geschiedenis

De zomercursus bestaat in ieder geval sinds 2010, toen de gesprekspartner in dienst kwam bij Inholland, maar waarschijnlijk al langer. Aanleiding voor de invoering van de zomercursus zal met de doorstroom te maken hebben gehad. Een verplichte rekentoets begon al te komen in de jaren '80 en later in de jaren '90. Er zijn altijd veel studenten geweest die uitvielen door zo'n verplichte rekentoets, zeker als het onderdeel van een bindend studieadvies was. Momenteel is er de wiscat toets, een landelijke toets die studenten moeten halen om op de opleiding te mogen blijven. Door een zomercursus worden studenten van te voren geconfronteerd met de inhoud van de toets en kan men een goed beeld krijgen van wat er verwacht wordt. Zeker voor mbo'ers, om te kijken wat ze in huis hebben op het gebied van rekenen en wiskunde. Studenten kunnen dan op voorhand inschatten of ze ver van het niveau afzitten of het wel kunnen.

Doel

Het doel van de zomercursus is tweeledig. Enerzijds gaat het om een stukje inzicht in de eigen vaardigheden en hoe die zich verhouden tot de gestelde eisen, zodat studenten weten wat er van ze verwacht gaat worden. Met daarbij het maken en oefenen van rekenopgaven. Anderzijds gaat het om het opbouwen van een stukje zelfvertrouwen en self-efficacy, om studenten van een fixed mindset ("ik kan het niet") naar een growth mindset te krijgen. Veel studenten komen binnen met het idee "ik kan niet rekenen" of dan zeggen ze "mijn moeder kan niet rekenen dus ik kan het ook niet". Ze hebben er op voorhand geen vertrouwen in en dan krijg je een selffulfilling prophecy. Met een andere mindset hebben studenten meer kans om het te halen.

Voorheen bestond de cursus vooral uit veel oefenen en rekenopgaven maken. Dat is heel goed en moet ook zeker in de cursus zitten, maar de laatste jaren is ook meer aandacht voor dat zelfvertrouwen. Studenten die zeggen "ik snap niks" kun je niet helpen met een rijtje sommen. Je moet bij die studenten gaan zitten en ze inzicht geven in wat ze wel kunnen, zodat ze er anders tegenaan gaan kijken en bepaalde onderwerpen voor zichzelf kunnen afvinken. Met de onderdelen

waar ze moeite mee hebben kun je ze vervolgens een strategie leren die ze daarop kunnen toepassen.

Omvang en doelgroep

Het aantal deelnemers aan de zomercursus verschilt per jaar, maar gemiddeld nemen zo'n 30 à 40 studenten deel. De cursus is voor zowel voltijd als deeltijd eerstejaars studenten van de pabo. De cursus is voor studenten van de locaties Dordrecht en Rotterdam van Inholland. De cursus is voor iedereen toegankelijk en richt zich niet op een specifiek type student.

Deelnemers

Gevoelsmatig nemen meer deeltijdstudenten deel. Voor hen is het soms lang geleden dat ze gerekend hebben, zij willen weten wat ze kunnen verwachten. Terugkijkend lijken er ook meer mbo-studenten te hebben deelgenomen. Zij hebben misschien nog iets meer rekenen nodig. Cijfers hierover zijn echter niet bekend, dit is op gevoel. Voor de rest zijn de deelnemers een redelijke doorsnee van de eerstejaars studenten. Er doen dus ook wel eens studenten mee die een 10 halen op de wiscat toets. Dat zijn studenten die weten dat er een rekentoets is, weten dat ze wel redelijk kunnen rekenen, maar toch graag willen weten wat ze precies kunnen verwachten.

Redenen om wel of niet deel te nemen

De belangrijkste reden om deel te nemen is omdat men zich niet capabel voelt op het gebied van rekenen. Ze willen checken waar ze staan ten opzichte van wat er van ze gevraagd gaat worden. Ze weten dat de rekentoets belangrijk is, je hebt maar drie kansen, haal je het niet dan moet je van de opleiding af, dus ze willen goed voorbereid zijn. Redenen om niet deel te nemen kunnen verschillen. Het kan het moment zijn, de cursus vindt vlak voor de zomervakantie plaats, studenten zijn net geslaagd. Financiële redenen kunnen ook meespelen. Een andere mogelijkheid is dat studenten denken dat hun rekenniveau al voldoende is. Soms is dat ook terecht. Op het voortgezet onderwijs maken scholieren een 3F rekentoets, er zijn heel wat havo-scholieren die daar een hoog cijfer voor halen en dus ook niets te vrezen hebben voor de wiscat toets bij de pabo.

Werving

Bij de open dagen wordt de zomercursus onder de aandacht gebracht. Er is dan altijd een lokaal met rekenen- en wiskundespullen waar een reken/wiskundedocent aanwezig is. De zomercursus wordt daar genoemd. Daarnaast zijn er flyers bij open dagen en stond de cursus op de site. Waarschijnlijk hebben er ook mailacties plaatsgevonden voor studenten die zich hadden aangemeld voor de opleiding. Bij de SKC komt de zomercursus ook ter sprake. Elke student krijgt een individueel gesprek van meestal zo'n 10 minuten, dus ook studenten die niet opvallend hebben gescoord op de online vragenlijsten met betrekking tot onder andere taal, rekenen en studiehouding. Als ze ergens opvallend op scoorden werd dat apart besproken. De gesprekspartner heeft deze gesprekken ook gevoerd en nam daarbij de zomercursus altijd mee in het gesprek. Niet alleen studenten die mogelijk moeite hadden met rekenen werden op de zomercursus gewezen, tegen studenten die een goede rekenbasis hadden (bv. wiskunde b, wiskunde d en een 10 voor de rekentoets) werd gezegd dat de wiscat waarschijnlijk geen probleem voor ze zou zijn. Het advies om aan de zomercursus deel te nemen verschilde dus per student. Overigens kunnen andere collega's die dezelfde gesprekken voerden daar anders mee om zijn gegaan, maar over het algemeen wordt wel altijd even aangegeven

dat studenten die mogelijk moeite krijgen met rekenen op de zomercursus worden gewezen. Aanvullende mogelijkheden om studenten op de zomercursus te wijzen worden niet direct gezien.

Aanmelding en opkomst

Voorheen was de cursus gratis maar nu niet meer. Deelname kost iets van 50 euro. Het is niet helemaal duidelijk waarom het in Rotterdam niet meer gratis is, maar waarschijnlijk zodat er minder studenten zijn die zich inschrijven en vervolgens niet komen opdagen. Als de cursus geheel vrijblijvend is, kan het zijn dat studenten zich ruim voor de cursus al aanmelden, maar op het moment dat de cursus bijna gaat plaatsvinden ze toch iets anders gaan doen. Ze hebben de examens gehaald en als een vriendengroep dan op vakantie gaat, waarvan de dagen overlappen met de zomercursus, dan ben je deze studenten kwijt. Doordat er iets tegenover staat en ze moeten betalen, voelt het meer als een verplichting en zullen ze minder snel weg blijven.

Het aanmeldproces gaat buiten de docent om. Een paar weken voorafgaand aan de cursus krijgt de docent een lijst met de namen en een aantal andere gegevens van de deelnemers.

No show

Dat studenten zich aanmelden en vervolgens niet komen, komt wel eens voor, maar dan gaat het om enkele studenten.

Uitval tijdens en na de cursus

Het is wel eens gebeurd dat studenten aan de cursus beginnen en deze niet afmaken, maar dat gaat niet om grote aantallen studenten. Waarschijnlijk komt dat ook doordat er tijdens de cursus gedifferentieerd wordt op niveau (zie vormgeving).

Er hebben wel eens studenten na de cursus besloten om toch niet met de opleiding te beginnen, omdat ze dachten 'dit ga ik nooit redden', maar dat gebeurt niet vaak.

Vormgeving

De cursus duurde drie middagen, 4 uur per middag inclusief een pauze. De cursus vindt plaats in de laatste of een na laatste werkweek voor de zomervakantie. De cursus wordt door twee docenten gegeven en daarnaast is er iemand voor de administratie, zoals de inschrijvingen, van de cursus.

Tijdens de cursus komen alle rekendomeinen aan bod zoals breuken, procenten, kommagetallen, gebroken getallen, meten en meetkunde en verbanden. Er wordt ook aandacht besteed aan de wiscat, hoe deze toets er uit ziet, en aan de beleving van studenten bij rekenen (gericht op self-efficacy). In de wiscat zitten veel toepassingsopgaven, waarbij de sommen in een verhaaltje zijn verwerkt. In het dyscalculieprotocol zit het drieslagmodel en dit model wordt er ook in de zomercursus bij gepakt. Daarnaast wordt aangeraden een strategiekaart te maken. Als studenten een opgave gemaakt hebben, wordt aangeraden de uitwerking op te schrijven en daar een foto van te maken, zodat ze later weten 'dit is mijn aanpak'. Er zijn vaak verschillende oplossingsmanieren voor eenzelfde opgave. Ze hebben dan in ieder geval één aanpak, dat kunnen ze altijd nog uitbreiden naar andere aanpakken. Zo'n strategiekaart bevestigt dat ze het wel kunnen en kunnen ze ook later gebruiken als ze thuis verder gaan met rekenen.

De eerste dag begint met alle studenten gezamenlijk. De tweede en derde dag wordt de groep studenten vaak opgesplitst op niveau en krijgt elke groep één docent. In het basisonderwijs wordt met een gedifferentieerde aanpak gewerkt dus zo willen we zelf ook lesgeven. Als je studenten een rijtje opgaven laat maken, is een deel binnen 5 minuten klaar terwijl een ander deel na 5 uur nog niet klaar zou zijn. De groep wordt zodoende opgesplitst in een groep die sneller gaat en een groep die wat langzamer gaat. Binnen deze groepen wordt de groep soms nog verder opgesplitst, als blijkt dat er verschillende behoeftes zijn binnen de groep (bv. een deel wil breuken, ander deel wil meetkunde, krijgen ze eerst korte uitleg over breuken, kunnen deze studenten zelf aan de slag terwijl ander deel uitleg krijgt over meetkunde). Studenten die minder goed zijn in rekenen durven eerder om hulp te vragen als ze tussen studenten zitten die ook moeite hebben met rekenen. Soms durven studenten geen vragen te stellen omdat ze bang zijn dat het domme vragen zijn, maar als mensen om je heen in jouw beleving ook domme vragen stellen, dan durf je het zelf ook. En er zijn ook studenten die al wel goed zijn in rekenen maar graag willen weten wat ze kunnen verwachten. Als je daar niks mee doet dan raak je die groep gedurende de cursus kwijt, zij haken dan af.

Verwachte effecten

Verwacht wordt dat studenten door de zomercursus een beter beeld hebben gekregen van de wiscat toets. Er zit een deel hoofdrekenen in de wiscat, waar studenten niet altijd op voorbereid zijn. In de 3F toets in het voortgezet onderwijs is dat namelijk minder. Als studenten niet bewust zijn dat zij specifieke hoofdrekenstrategieën nodig zullen hebben, dan maken ze de toets minder goed.

Verwacht wordt dat studenten door de zomercursus beter weten wat van hen verwacht wordt bij de wiscat. Door betere verwachtingen van de wiscat zullen ze deze ook beter maken. Gedacht wordt dat bij de zomercursus een goede basis wordt gelegd waardoor studenten voorbereid zijn op de toets, doordat ze iedere dag hoofdrekenen krijgen, inzicht krijgen in de toets, vervolgens zelf druk bezig zijn met hoofdrekenen en oefenen, alle domeinen (onderwerpen) m.b.t. rekenen langs zien komen en waarbij het drieslagmodel wordt gebruikt voor de verhaaltjessommen. Daarnaast wordt verwacht dat ze meer vertrouwen krijgen in hun eigen rekenvaardigheden. Er wordt niet verwacht dat iemand al zijn hiaten als sneeuw voor de zon zal zien verdwijnen.

Ervaren effecten

Sommige verwachtingen zijn moeilijk te meten, dus dat is lastig concreet te maken, maar er wordt gedacht dat de cursus effect heeft. Vorig jaar is er bij de locatie Rotterdam niemand uitgevallen door de wiscat. Mogelijk heeft de cursus daar aan bijgedragen. Niet alleen voor studenten die hebben deelgenomen, maar ook voor studenten die niet hebben deelgenomen, doordat er door de zomercursus iets rond gaat zingen over het hoofdrekenen, over bepaalde oplossingsstrategieën en wat men van de wiscat kan verwachten. Vanaf dag één weten een flink aantal studenten waar het over gaat en zij kunnen met elkaar sparren. Daarnaast krijg je wel eens een opmerking van studenten van “daar heb je hem weer met hoofdrekenen, want dat is zo belangrijk en daardoor heb ik de toets gehaald”.

Wat kunnen andere zomercursussen van jullie cursus leren?

Om niet te hoog van de toren te blazen wat het resultaat van de cursus gaat worden. Wij zijn echt gericht op wat men kan verwachten van de toets en op een stukje zelfvertrouwen. En daarbij een gedifferentieerde aanpak gebruiken. Het doel is niet om iedereen dezelfde strategie te laten oefenen. Rekendidactiek is echt een deel van het vak en daar zouden andere cursussen iets van

kunnen leren. Bij andere opleidingen kan het zijn dat mensen meer gericht zijn op het aanleren van bepaalde ezelsbruggetjes, een aantal formules, zonder dat studenten snappen wat ze eigenlijk aan het doen zijn. Soms ontkom je daar niet aan, maar over het algemeen is dat niet passend voor de toets van de pabo en voor onze visie. Je moet je verplaatsen in de oplossingsstrategie van de student. Soms zijn er meerdere manieren om eenzelfde opgave op te lossen, die allemaal op hetzelfde goede antwoord uitkomen. Er zijn meerdere manieren mogelijk en dat moet geaccepteerd worden. In de cursus wordt dan ook benoemd dat er meerdere manieren zijn, en als ze gewend zijn iets op een andere manier te doen dan wordt uitgelegd, dat niet perse fout hoeft te zijn. Mochten ze er op die manier niet uitkomen, laat dan zien wat je doet, zodat samen gekeken kan worden waar het mis gaat. Dat is een helicopterview die je als rekendocent moet hebben.

(Overige) sterke punten

Er is veel kennis en materiaal in huis. Verwevenheid met leerpsychologie is ook altijd aanwezig, en het bijdragen aan een stukje zelfvertrouwen.

Wat zouden jullie van andere zomercursussen willen leren?

Er zijn geen concrete punten waar nu tegenaan gelopen wordt. Er is wel interesse in de manier waarop anderen de zomercursus organiseren. Op welk moment doen zij dat? Hoe lang duurt de cursus? Wat doen ze precies? Doen zij nog andere activiteiten erbij, en welke? Deze cursus is nu ook een gewoonte. In het verleden heeft er tijdens de zomercursus wel eens een rekenwandeling plaatsgevonden bijvoorbeeld, met allerlei opdrachten in de omgeving waarbij gerekend moest worden. Toen bleek dat studenten toch liever gewoon binnen les kregen en opgaven wilden maken, dus is dat weer geschrapt. Misschien hebben andere zomercursussen nog andere activiteiten. Wat meer kruisbestuiving is nooit verkeerd.

Minder sterke punten

Er zijn geen punten waar nu tegenaan gelopen wordt of van gedacht wordt dat dat anders zou moeten, in principe loopt de cursus goed en is men tevreden. Waar nog wel mogelijkheden worden gezien is bij de aansluiting van de cursus op het toetsmoment van de wiscat. Er waren altijd drie kansen voor de wiscat. Afgelopen jaar is daar een extra kans bijgekomen, voorafgaand aan het schooljaar. De zomercursus vond nu plaats na deze extra wiscat-afname. Wellicht is het mogelijk om de zomercursus te koppelen aan deze wiscat-afname, door de cursus vlak voor de wiscat te geven, met bijvoorbeeld één week ertussen waarin studenten nog kunnen oefenen.

Toekomst

De noodzaak voor de cursus blijft dus de verwachting is dat de cursus voorlopig blijft bestaan. Enerzijds werd verwacht dat het aantal deelnemers zou afnemen, doordat scholieren in het voortgezet onderwijs tegenwoordig de 3F toets maken. Daardoor komen ze over het algemeen met een beter rekenniveau binnen dan voor de 3F toets. Scholieren die deze toets goed maken hoeven ook geen problemen te verwachten bij de wiscat. Als ze een 8 of 9 halen op de 3F toets kunnen ze beter lekker vakantie gaan vieren. Aan de andere kant is de norm voor de wiscat verhoogd, waardoor het aantal deelnemers aan de zomercursus misschien juist toeneemt. Landelijk gezien moeten studenten 103 punten halen om de wiscat te halen. Bij Inholland is dat onlangs omhoog bijgesteld naar 120 punten. Dit komt omdat studenten in het derde jaar een kennisbasistoets moeten halen, waar ook rekenen in zit. Deze toets is veel moeilijker dan de wiscat. Door de ipabo is een onderzoek

gedaan waaruit bleek dat een score van 127 op de wiscat een goede voorspeller zou kunnen zijn voor het halen van de kennisbasistoets. Nu zijn er soms studenten die van 50 of 60 punten, door middel van onder andere vaardigheidslessen, toch de grens van 103 punten halen in één jaar. Daar zijn we trots op, maar het betekent ook dat deze mensen eigenlijk aan hun plafond zitten. En dan moeten ze 1,5 à 2 jaar later de kennisbasistoets maken die veel moeilijker is. Daarbij is er nu het leenstelsel. Eigenlijk is het asociaal om studenten met veel moeite op een score van 103 te krijgen bij de wiscat, ze juichend het tweede jaar in laten gaan, terwijl je al weet dat ze het nooit gaan halen.

Overig

De zomercursus rekenen van de pabo in Rotterdam staat los van de brede zomerschool Rotterdam.

Zomercursus Wiskunde

Opleiding: Luchtvaarttechnologie
Cursusplaats: Delft
Contactpersoon: Ellis de Groote
ellis.degroote@inholland.nl

Gesprekspartner

Ellis de Groote, docent wiskunde bij luchtvaarttechnologie, slb-coach en coördinator en docent van de zomercursus.

Geschiedenis

De zomercursus heeft in ieder geval de afgelopen vier jaar plaatsgevonden. Waarschijnlijk vond de cursus ook in de jaren daarvoor al plaats. Wat destijds de reden was om de zomercursus in te voeren is niet bekend bij de gesprekspartner, mogelijk is het ingevoerd omdat gemerkt werd dat studenten van het mbo informatie missen om te kunnen starten met de opleiding.

Doel

Doel van de zomercursus is om studenten die iets missen in hun wiskundebagage, of waarvoor wiskunde (te) lang geleden is, een goede start te kunnen laten maken in de eerste week van het collegejaar. Bij de start van het collegejaar wordt begonnen met de basis van wiskunde, maar dit gaat heel snel. Studenten die moeite hebben met wiskunde kunnen dat moeilijk bijhouden. Daarvoor kunnen zij nu een week voor de start van het collegejaar de belangrijkste dingen ophalen in de zomercursus. Studenten van de havo hebben in principe alle stof op de havo gehad, studenten van het mbo hebben nog niet altijd alles gehad, voor hen kunnen er ook nieuwe onderwerpen in de cursus zitten.

Omvang

Afgelopen zomer hebben 28 studenten deelgenomen aan de zomercursus. In het jaar daarvoor was dat aantal vergelijkbaar. De zomercursus is voor de opleiding luchtvaarttechnologie. Studenten die zich voor de Engelstalige opleiding Aeronautical Engineering hebben ingeschreven kunnen ook deelnemen, als ze de Nederlandse taal spreken (want de zomercursus wordt in het Nederlands gegeven).

De zomercursus is bedoeld voor iedereen die zijn wiskundeniveau op peil wil brengen voor de eerste collegeweek. Studenten die van het mbo komen of studenten die lage cijfers voor wiskundevakken hadden op de havo wordt aangeraden deel te nemen aan de zomercursus, maar iedereen is welkom, ook studenten met goede cijfers.

Deelnemers

Veel van de studenten die deelnemen aan de zomercursus komen van het mbo. Daarnaast nemen er ook studenten deel die van de havo komen. Afgelopen jaar waren er een paar studenten van de havo die een groot gat hadden tussen het afronden van de havo en de start bij de opleiding, bijvoorbeeld doordat ze een tussenjaar hebben genomen of er om andere redenen een (aantal) jaar uit zijn geweest. Voor hen is het lang geleden dat ze wiskunde hebben gehad.

Aan de ene kant nemen de studenten deel waarvoor de zomercursus is bedoeld, zo zijn er relatief veel studenten van het mbo. Aan de andere kant hebben de deelnemers ook vaak al bepaalde persoonlijkheidseigenschappen waardoor zij deelnemen aan de zomercursus en/of beter presteren tijdens de opleiding. Studenten die deelnemen zijn vaak de studenten die onzeker zijn over hun wiskundevaardigheden. Deelname is niet verplicht, iemand die denkt dat hij het wel kan zal zich niet aanmelden, tenzij het door iemand, zoals de ouders, wordt geadviseerd. Over het algemeen zijn het de studenten die denken “ojee straks gaat het niet lukken, ik ga dit maar vast doen”. Wanneer je vervolgens kijkt naar prestaties van de studenten in het eerste jaar, dan zijn er studenten die na de zomercursus heel goed presteren, maar dat zijn ook studenten die heel hard werken. Zij hebben een bepaalde insteek die zij ook meebrengen in de zomercursus.

Of er (veel) studenten niet komen, waar de zomercursus wél voor was bedoeld, is een lastige vraag. In principe moet elke student de opleiding kunnen volgen zonder deelname aan de zomercursus. Maar het eerste wiskundevak wordt slecht gemaakt. Dat komt ook doordat studenten op dat moment niet de uren en tijd erin steken die nodig is. Deelname aan de zomercursus is geen voorwaarde om een goede start te maken, maar het kan wel helpen.

Redenen om wel of niet deel te nemen

Studenten nemen deel omdat ze hun wiskundeniveau op peil willen krijgen. Redenen om niet deel te nemen kunnen zijn omdat ze het niet nodig vinden, omdat ze denken dat ze het al wel kunnen, of omdat studenten nog op (zomer)vakantie zijn of willen deelnemen aan de introductieperiode.

Werving

Aankomend studenten worden op verschillende momenten op het bestaan van de zomercursus gewezen. Bij open dagen wordt de zomercursus genoemd. Wanneer in gesprek met studenten tijdens de open dag blijkt dat studenten tot de doelgroep behoren, bijvoorbeeld omdat zij vragen hebben over wiskunde en van het mbo komen, wordt de zomercursus besproken en het advies gegeven om deel te nemen. Daarnaast worden studenten bij de SKC ook op de zomercursus gewezen. Bij studenten die van het mbo komen of studenten van de havo met lage cijfers op de wiskundevakken op de havo, of die er lang uit zijn geweest, wordt dit gekoppeld aan het advies dat zij tijdens de SKC krijgen. Deze studenten krijgen te horen dat ze kunnen starten met de opleiding (geen negatief advies), maar met het advies om voorafgaand deel te nemen aan de zomercursus. Het blijft een advies, studenten zijn niet verplicht om deel te nemen, ze moeten er immers ook voor betalen. Op de prestaties op de online SKC wordt niet teveel nadruk gelegd, de eindcijfers op de havo wegen zwaarder, omdat je niet weet onder welke omstandigheden de student de SKC-opgaven heeft gemaakt en of ze daarbij bijvoorbeeld een rekenmachine hebben gebruikt.

Over aanvullende mogelijkheden om studenten te werven wordt op dit moment niet actief nagedacht, maar het zou interessant zijn om hierover na te denken. Je moet je ook afvragen of je zoveel mogelijk studenten wilt hebben of juist de studenten waarvoor de cursus bedoeld is. Misschien zou die specifieke groep nog actiever per mail geïnformeerd kunnen worden over de zomercursus, maar mogelijk gebeurt dat ook nu al, want welke mails met welke informatie studenten precies krijgen na het inschrijven is niet bekend bij de gesprekspartner.

Ook bij de SKC worden geen extra mogelijkheden gezien om studenten op de zomercursus te wijzen. Wellicht is dit ook iets om over in gesprek te gaan. In de huidige situatie wordt al heel vaak aangegeven dat de zomercursus bestaat en bepaalde groepen worden al sterk geadviseerd om deel te nemen. Er moet ook opgepast worden dat niet voorbij wordt gegaan aan de vrijwillige inzet van studenten, want ze moeten er ook voor betalen. Je kunt deelname aan de zomercursus niet verplichten.

Aanmelding en opkomst

Studenten kunnen zich via een link op internet aanmelden. Deelname kost 150 euro. Voor de zomercursus hebben studenten een apart boek nodig, wat ze tijdens de opleiding niet meer nodig hebben. Ze kunnen dit boek wel als naslagwerk gebruiken. Ook is het voor sommige studenten prettig dat het bij de zomercursus gebruikte boek in het Nederlands geschreven is. De kosten voor de zomercursus zijn inclusief dit boek. Studenten nemen een machtiging mee op de eerste dag, die wordt ingenomen en vervolgens krijgen de studenten het boek.

No show

Er zijn wel eens studenten die zich aanmelden en vervolgens niet komen, maar dat zijn echt enkele gevallen en wordt niet als een probleem ervaren. En er zijn ook wel eens studenten die zich nog niet hadden aangemeld, of in ieder geval nog niet op de lijst stonden, maar wel graag deel willen nemen.

Uitval tijdens en na de cursus

Er zijn niet veel studenten die tijdens de zomercursus uitvallen, dit wordt in ieder geval niet als opvallend ervaren. Er zijn wel eens studenten die een halve dag niet komen, iemand kan een keer ziek zijn of een andere goede reden hebben, maar vaak melden ze zich ook wel netjes af.

Dat studenten wel deelnemen aan de zomercursus en vervolgens niet starten met de opleiding wordt niet veel waargenomen. Het zou wel eens incidenteel kunnen voorkomen maar is niet opvallend. Er zijn wel studenten die op relatief korte termijn na de start van de opleiding met de opleiding stoppen, bijvoorbeeld halverwege de eerste of tweede periode, maar dat gebeurt ook bij studenten die niet hebben deelgenomen aan de zomercursus.

Vormgeving

De zomercursus duurt 4,5e dag, van 09:30 tot 15:30 uur, en vindt plaats eind augustus. De laagste dag gaat over in de introductie, in de ochtend is er nog les, in de middag de introductie. Elke dag staan bepaalde wiskundeonderwerpen op het programma. De eerste dag begint met opstarten en kennismaken en uitleg over het programma, daarna wordt gestart met wiskunde uitleg en kunnen studenten opgaven gaan maken. De dagen daarna starten de studenten elke dag met een kort toetsje over de onderwerpen van de vorige dag. Dit is niet voor een cijfer maar puur voor henzelf als feedback hoe ze ervoor staan. De uitkomsten en eventuele vragen worden besproken en vervolgens wordt verder gegaan met een nieuw onderwerp. De dagen bestaan uit een afwisseling van klassikale uitleg en zelf opgaven maken. De meeste studenten gaan op volgorde van het programma, maar studenten die moeite hebben blijven soms wat achterlopen en kunnen tijdens het zelfstandig werken gerust in hun eigen tempo bezig gaan, terwijl andere studenten juist wat sneller gaan en moeilijkere opgaven gaan maken.

Er zijn drie docenten betrokken bij de zomercursus. Eén docent geeft de klassikale uitleg. Wanneer studenten zelfstandig sommen gaan maken komen er nog twee docenten bij (in totaal drie docenten) om vragen van studenten te kunnen beantwoorden. Naast drie docenten is er ook een medewerker die de administratie afhandelt, zoals het registreren van de inschrijvingen, uitnodigingen versturen en het verwerken van de betalingen.

Verwachte effecten

Verwacht wordt dat studenten door de zomercursus een goede start kunnen maken met het jaar qua wiskunde. Uiteindelijk zou je minder uitval of minder onvoldoendes op de eerste wiskundetoets kunnen verwachten, maar daarmee kan niet één op één een relatie worden gelegd met de zomercursus. Na de zomercursus moeten studenten namelijk nog doorzetten en zelf met de stof aan de slag gaan. De onderwerpen van de zomercursus krijgen studenten ook in de eerste anderhalf a twee lesweken, maar dan wordt er snel door de onderwerpen gegaan met het risico dat studenten het niet kunnen bijhouden. De zomercursus geeft studenten dus meer tijd om het te snappen waardoor ze vanaf de eerste week makkelijker mee kunnen met de theorie en minder snel met een achterstand beginnen. Maar als studenten na die eerste twee weken niet zelf doorgaan met wiskunde, dan helpt zo'n zomercursus niet. Na de eerste twee lesweken zijn ze door de stof van de zomercursus heen en moeten ze gewoon net zo veel bijhouden. Je kunt dus niet direct zeggen dat studenten door de zomercursus minder uitvallen of betere cijfers halen, want ze moeten na de cursus alsnog flink aan de slag.

Ervaren effecten

Er zijn studenten die aangeven dat zij het heel prettig hebben gevonden door de zomercursus de stof te hebben herhaald. Zij gaven na de eerste twee lesweken aan dat ze de zomercursus nuttig vonden omdat ze daardoor minder over zich heen kregen bij de start van de opleiding. Dat zou anders veel te veel voor ze zijn geweest. Er zijn ook studenten die aan de zomercursus hebben deelgenomen en vervolgens succesvol zijn in de opleiding. Zo waren er een aantal mbo'ers die hele goede cijfers hebben gehaald op alle vakken, maar zij werken ook heel hard. Zij hebben al een bepaalde insteek die zij ook meebrengen naar de zomercursus, daar zit ook veel wilskracht achter. Zij zijn er ook tijdens de opleiding keihard voor gegaan, maar bleven wel zeggen dat ze blij waren dat ze met de zomercursus mee hadden gedaan, omdat de start in de eerste week van de opleiding daardoor niet zo'n schok was. Maar er zijn ook studenten die al goed waren in wiskunde en na de zomercursus niet perse meer theoretische kennis hadden dan daarvoor. En daarnaast zijn er ook studenten die uitvallen, soms al op korte termijn, of de opleiding toch niet leuk vinden. Het beeld is dan ook heel verschillend per student.

Aan het eind van de zomercursus krijgen studenten een formulier met een aantal evaluatieve vragen. Studenten kunnen verschillende vragen beantwoorden met een cijfer tussen de 1 en 10 en opmerkingen invullen. De ene student geeft aan wiskunde weer paraat te hebben en geeft zodoende een wat hoger cijfer, de ander geeft een wat lager cijfer omdat ze bijvoorbeeld al het nodige van wiskunde wisten. Over het algemeen zijn studenten redelijk positief. Als studenten minder positief zijn kan dat meerdere redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze het nog steeds te moeilijk vinden of omdat ze juist de kennis al hadden en weinig nieuws geleerd hebben.

Het lectoraat studiesucces heeft in de zomer van 2016 een onderzoek gestart naar de effecten van de zomercursus. De uitkomsten hiervan zijn nog niet bekend.

Wat kunnen andere zomercursussen van jullie cursus leren?

Bij de zomercursus is veel individuele aandacht. Er wordt veel tijd ingeruimd waarin studenten zelf aan de slag kunnen gaan en er zijn drie docenten aanwezig om vragen te beantwoorden. Studenten krijgen daardoor de kans om vragen te stellen en dat wordt ook gestimuleerd. De sfeer is altijd goed, de meeste studenten komen ook echt om aan de slag te gaan en durven veel vragen te stellen, er is een actieve werkhouding.

(Overige) sterke punten

Naast de persoonlijke aandacht is een ander sterk punt dat de zomercursus specifiek gaat over wiskunde wat ze nodig gaan hebben tijdens de opleiding. Het komt direct weer terug in de opleiding.

Wat zouden jullie van andere zomercursussen willen leren?

Is het mogelijk om een nog specifiekere groep studenten aan te trekken (en zo ja, hoe), en is dat wenselijk? Hoe doen andere zomercursussen dat? Bieden ze een niveauverschil aan voor studenten die echt de basis moeten doen en voor studenten die al wat verder zijn maar toch naar de cursus komen? Of kiezen ze er specifiek voor om alleen studenten aan te trekken die bij de basis moeten starten? Passen ze daarvoor specifiekere werving toe? Dit zijn niet zozeer onderwerpen waar nu tegenaan gelopen wordt, maar het zou het effect van de zomercursus wel kunnen vergroten, omdat de cursus voor sommige studenten nu te moeilijk of juist te makkelijk is. Als de cursus nu te makkelijk is, was het misschien niet nodig dat diegene een week tijd daarin investeert. Maar het is moeilijk om op voorhand te zeggen "jij wel en jij niet". Studenten moeten echt zelf aanvoelen of zij vinden dat zij de cursus nodig hebben. Hoe gaan andere zomercursussen daarmee om? Zijn er zomercursussen die bijvoorbeeld een toets afnemen voorafgaand aan de cursus, apart van de SKC en cijfers vooropleiding, en iemand die laag scoort wordt vervolgens geadviseerd deel te nemen, en iemand die hoog scoort juist niet?

Minder sterke punten

Gevoelsmatig zou een minder sterk punt kunnen zijn dat studenten door de zomercursus het idee kunnen hebben dat het wel goed gaat komen, en daardoor niet direct goed aan de slag gaan met wiskunde tijdens de opleiding of dit onderschatten. Maar de meeste studenten gaan na de zomercursus flink aan de slag. Soms wordt de eerste les even als makkelijker ervaren maar daarna zien ze dat het heel snel gaat en het tempo heel hoog ligt. Daarnaast is voor sommige studenten een week niet genoeg om het wiskundeniveau nog op peil te kunnen krijgen, zo kort voor de start van het collegejaar. Een idee zou zijn om de zomercursus voor de zomer aan te bieden, maar daarin moet je je afvragen hoeveel je wilt doen voor een kleine groep studenten. Het is moeilijk in te schatten wie daar baat bij zouden hebben en in zekere zin is ook veel afhankelijk van de motivatie van de student zelf. Dit zijn wel interessante vragen om te blijven stellen.

Er wordt over nagedacht om het programma van de zomercursus iets aan te passen, namelijk om een aantal onderwerpen toe te voegen die veel terugkomen in de opleiding en met een aantal onderdelen te gaan schuiven. Daar worden nu nog een paar kleine verbeterpunten gezien met betrekking tot de inhoud. Een ander verbeterpunt zou mogelijk meer differentiatie kunnen zijn voor

studenten die al meer kennis hebben dan waar bij de cursus mee gestart wordt. Er wordt al geprobeerd om dat aan te pakken, maar ideeën van anderen hoe dit te verbeteren zijn welkom.

Toekomst

De zomercursus kan worden voortgezet, waarbij een paar kleine aanpassingen kunnen worden gemaakt in de inhoud als dat nodig blijkt. Daarnaast zou de gesprekspartner persoonlijk de aansluiting van het onderwijs op de vooropleiding graag eens dieper onderzoeken, bijvoorbeeld of de voorkennis op de havo en het mbo goed aansluit op het startniveau van de opleiding. Opzich is er al goed nagedacht over de aansluiting op de havo en het mbo, maar het valt op dat de wiskundevakken slecht gemaakt worden door studenten. Waar ligt dat dan precies aan? Is de voorkennis voldoende? Gaat het te snel? Of wordt er te weinig aandacht aan besteed? Wellicht kan daar iets uit worden meegenomen wat de zomercursus kan verbeteren. Een andere wens zou zijn om eens naar de gehele mbo-instroom te kijken, hoe doen zij het vervolgens tijdens de opleiding? Is er een verschil tussen studenten die wel en niet hebben deelgenomen aan de zomercursus?

Summercourse Basiswiskunde B

Opleidingen: Medisch Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken (MBRT) in Haarlem, voor de techniekopleidingen in Alkmaar en/of Haarlem (Bouwkunde, Civiele Techniek, Werktuigbouwkunde, Elektrotechniek, Technische Bedrijfskunde en Technische Informatica).

Cursusplaats: Haarlem

Contactgegevens: Summercourse.WiskundeB.Haarlem@Inholland.nl

Gesprekspartner:

Geert de Vries, docent natuurkundige- en wiskundige vakken, bij de opleiding MBRT en bij het domein TOI. Tevens werkzaam bij het lectoraat medische technologie. De summercourse wordt gegeven door een docent bouwkunde. Geert is degene die de summercourse mede heeft opgestart, heeft meegeholpen met de inhoud van de summercourse en is contactpersoon vanuit de opleiding MBRT met betrekking tot de summercourse, aangezien een relatief groot aantal van de deelnemende studenten van de opleiding MBRT komt.

Geschiedenis

De eerste summercourse vond plaats in 2010 en bestaat nu 6 jaar. De summercourse is al deze jaren gegeven door een docent van de opleiding bouwkunde, die tevens de organisatie op zich nam. Studenten die bij de opleiding beginnen hoeven geen technisch instroomprofiel te hebben; iedereen met een mbo-4 of havo diploma kan bij de opleiding beginnen. De opleiding kent dus een zeer diverse instroom. Enkele jaren geleden bestond er bij de opleiding een programma onder de naam 'Sprint', om de aansluiting van het mbo op het hbo te bevorderen. Vanuit de subsidie voor dit programma is ervoor gekozen om een locatiebrede summercourse op te zetten. Voor deze summercourse was onder andere interesse vanuit de opleiding MBRT en bouwkunde.

In het eerste kwartaal van de opleiding MBRT krijgen studenten een wiskundevak van 1 studiepunt. Dit vak is bedoeld om de basis van wiskunde te leggen voor studenten die geen wiskunde b in hun vakkenpakket op de middelbare school hadden. De inhoud van dit wiskundevak is als basis gebruikt om de summercourse vorm te geven. Omdat niet iedere student aan de summercourse meedoet heeft de opleiding MBRT ervoor gekozen om daarnaast het wiskundevak van 1 studiepunt in het curriculum te behouden.

Doel

Het doel van de summercourse is om de aansluiting met de vooropleiding te verbeteren. Daarnaast heeft de summercourse ook een wervingscomponent; studenten die bij de voorlichting en open dagen afgeschrikt worden door het wiskundecomponent binnen de opleiding kunnen gerustgesteld worden door ze de summercourse aan te bieden.

Omvang en doelgroep

Aan de summercourse nemen doorgaans tussen de 20 en 30 studenten deel. De summercourse is gericht op studenten die binnen hun vooropleiding geen of onvoldoende wiskunde in hun profiel hadden. Met name mbo'ers hebben in hun vooropleiding weinig rekenvakken gehad, maar ook op de havo zit wiskunde b niet standaard in het pakket.

Deelnemers

Voor een groot deel bestaan de deelnemers uit aankomende studenten van de opleiding MBRT en voor een kleiner deel uit studenten van de andere opleidingen zoals bouwkunde. De indruk is dat de studenten die deelnemen aan de summercourse ook de studenten zijn waarvoor de cursus bedoeld is.

Redenen om wel of niet deel te nemen

Redenen voor studenten om deel te nemen aan de summercourse zijn onder andere dat er hiaten zitten in hun vooropleiding en in hun kennis op het gebied van wiskunde. Daarnaast nemen studenten ook deel om hun zelfvertrouwen te vergroten.

Op redenen van studenten om niet deel te nemen aan de summercourse is geen zicht, dus dat is speculeren: het zou te maken kunnen hebben met de timing van de summercourse. De cursus vindt plaats in de zomervakantie, 1 of 2 weken voordat het collegejaar begint.

Werving

De werving van studenten voor de summerschool is ondergebracht bij de WIR. Studenten worden tijdens alle instroomactiviteiten op de hoogte gebracht van de summerschool, dus via de website, op open dagen, bij de opleiding zelf en via folders. Het kan zijn dat er ook aandacht wordt besteed aan de summercourse binnen de studiekeuzecheck en bij loopbaantrajecten in het voortgezet onderwijs, maar daar heeft de gesprekspartner geen zicht op. Er is geen beleid vastgesteld om informatie over de summercourse te richten op specifieke groepen studenten. Er worden door de gesprekspartner op dit moment geen andere wervingsopties gezien.

Aanmelding en opkomst

De aanmelding voor de summercourse verloopt via het secretariaat. Studenten betalen €100,- voor deelname aan de summercourse, waarvan alle kosten van de summercourse worden betaald. Aangezien de summercourse locatiebreed wordt aangeboden kan je anders de vraag verwachten welke opleiding in welke mate gaat bijdragen aan de kosten van de summercourse.

No show

De indruk leeft niet dat studenten die zich hebben opgegeven niet komen opdagen bij de summercourse.

Uitval tijdens en na de cursus

Of studenten tijdens de cursus uitvallen is niet bekend bij de gesprekspartner. De indruk is van niet. Studenten die aan de cursus deelnemen, beginnen over het algemeen ook met de opleiding (MBRT). Dit kan te maken hebben met het feit dat in voorgaande jaren een numerus fixus bestond voor de opleiding MBRT en studenten aan een selectieprocedure moesten deelnemen om toegang tot de opleiding te krijgen. Voor komend jaar is deze selectieprocedure komen te vervallen.

Vormgeving

De summercourse duurt 2 weken, 5 dagen per week, waarbij studenten een dagdeel aanwezig zijn in Haarlem (ochtend of middag). De summercourse vindt vlak voor de start van het nieuwe studiejaar plaats. Tijdens het programma wordt er voornamelijk klassikaal les gegeven in basiswiskunde. De

inhoud is op het niveau van wiskunde b havo 4 en betreft onder andere breuken, haakjes, vergelijkingen en machten tot aan logaritmische en exponentiële verbanden. Aangezien de summercourse voor verschillende opleidingen is, wordt er binnen de cursus ook onderscheid gemaakt in de lesstof die relevant is voor de betreffende opleidingen. Er wordt aangegeven voor welke opleidingen bepaalde onderdelen belangrijk zijn. Aan het einde van de cursus krijgen studenten een toets met daarin wiskundeopgaven die aansluiten bij hun eigen opleiding. Deze toets heeft geen consequenties voor bijvoorbeeld hun toelating tot de opleiding, maar is bedoeld om studenten inzicht te geven hoe ze ervoor staan ten opzichte van wat er tijdens de opleiding verwacht wordt en of ze iets geleerd hebben tijdens de summercourse. De toets kan een voorbereiding zijn voor de wiskundetoets van MBRT (van 1 studiepunt) die in het eerste kwartaal wordt gegeven.

Er zijn verschillende mensen betrokken bij de summercourse. De organisatie lag bij de docent, die werkzaam was bij de opleiding bouwkunde, die de summercourse heeft gegeven. Daarnaast zijn er vanuit MBRT twee personen betrokken (o.a. bij de inhoud). Het secretariaat regelt de aanmeldingen voor de summercourse. En het management is meer overkoepelend betrokken.

Verwachte effecten

De verwachting is dat, na deelname aan de summercourse, de wiskundekennis van de deelnemers op het niveau is van de opleiding. Ook is de verwachting dat het zelfvertrouwen van studenten hoger is na deelname aan de cursus.

Ervaren effecten

Studenten geven aan dat ze het fijn vinden om 2 weken bezig te zijn met wiskunde, zonder nog andere druk vanuit de studie te voelen. De eerste periode van het studiejaar kan voor studenten een hele heftige periode zijn. De summercourse probeert de druk iets te verlichten, voornamelijk de druk voor de wiskundetoets. Studenten evalueren de summercourse als zeer positief. Studenten geven aan na de summercourse meer zelfvertrouwen te hebben, wat zegt dat ze de opleiding beginnen met het gevoel van: 'dit gaat mijn lukken'. Of dit zelfvertrouwen op de lange termijn ook standhoudt is maar de vraag. Zo zijn er studenten die ontzettend gemotiveerd aan de opleiding beginnen, omdat ze heel bewust voor de opleiding hebben gekozen. Echter kunnen ze op een later moment in de opleiding toch problemen tegenkomen omdat de aansluiting met hun vooropleiding niet goed past.

Er is wel eens gekeken naar de correlaties tussen wiskunde bij de opleiding (niet de summercourse) en latere prestaties binnen de opleiding, bijvoorbeeld bij het vak natuurkunde. Gezien de complexiteit van factoren die studiesucces kunnen beïnvloeden is het lastig om te zeggen of wiskunde hier een bijdrage aan levert. Wiskunde vormt ook niet de kern van de opleiding (MBRT). Of studenten wiskunde wel of niet beheersen speelt maar een kleine rol in hun algehele studiesucces.

Wat kunnen andere zomercursussen van jullie cursus leren?

Dat is een lastige vraag, want dat is afhankelijk van het referentiekader: van hoe andere summerschools georganiseerd zijn. Wellicht zijn deze wel veel beter georganiseerd.

(Overige) sterke punten:

Een sterk punt van de summercourse is dat de course een afgerond geheel is. Dat wil zeggen dat de cursus overzichtelijk is. Er wordt gewerkt aan de hand van een boekje, getiteld: basisvaardigheden

wiskunde, dat studenten in twee weken tijd doorwerken en dat hen voorbereidt op het wiskundeniveau binnen het hoger technische onderwijs. Dat boekje wordt zowel bij de summercourse als in de opleiding (MBRT) tijdens de wiskundecursus gebruikt.

Een sterk punt van de summercourse is het effect voor de studenten: studenten weten waar ze staan, ze krijgen meer zelfvertrouwen en de summercourse geeft hen de kans om rustig te wennen aan het hbo, niet alleen op het gebied van wiskunde. De ervaren effecten zijn positief, studenten hebben er echt iets aan.

Wat zouden jullie van andere zomercursussen willen leren?

Op dit moment speelt er alleen een praktisch probleem: namelijk het vinden van een nieuwe docent die de summercourse gaat geven. De huidige docent heeft afgelopen jaar de summercourse voor het laatst gegeven. De summercourse zelf loopt gewoon goed. Dat komt ook door de jarenlange ervaring van de docent.

Minder sterke punten

Het gevoel is dat de summercourse goed is zoals hij is. De organisatie loopt goed, de samenwerking tussen alle partijen loopt goed, ook tussen de verschillende domeinen. De summercourse draait goed.

Toekomst

Er wordt gehoopt dat er een docent gevonden wordt die op lange termijn, structureel, de summercourse wil geven. De huidige docent zal de summercourse vanaf komende zomer niet meer geven, dus er moet een nieuwe docent gevonden worden. Een docent wiskunde vind je niet zomaar, deze moet naast het geven van de lessen ook de hele organisatie regelen. De neiging is om binnen de eigen docenten te zoeken, maar daar is gezien de timing van de summercourse (in de zomervakantie) geen animo voor. Het zijn toch twee weken in de zomervakantie, zeker als je schoolgaande kinderen hebt is dat niet te combineren. De vraag is nu: wie gaat het dan doen? Je kunt bijvoorbeeld denken aan studenten, maar dat is ook niet echt betrouwbaar. Het vinden van een nieuwe docent is nu een bedreiging voor de summercourse. Als deze bedreiging er niet meer is dan zou de summercourse voortgezet kunnen worden zoals deze nu is en wellicht nog kunnen groeien.

Summercourse Chemisch Rekenen

Opleidingen: Alle opleidingen die vallen binnen het cluster Life Sciences and Chemistry – Biotechnologie, Bioresearch, Chemie, en Biomedisch laboratorium onderwijs.

Cursusplaats: Amsterdam

Contactgegevens: Maarten Kuiper
maarten.kuiper2@inholland.nl

Gesprekspartner:

Ewald Edink, docent chemie, docent bij de zomercursus
Maarten Kuiper, docent chemie, docent bij de zomercursus

Geschiedenis

In de zomer van 2016 heeft de summercourse voor de eerste keer plaatsgevonden. Beide gesprekspartners zijn betrokken geweest bij de vormgeving en uitvoering van de summercourse. De vraag om deze summercourse op te zetten kwam vanuit het management.

Er bestaat naast deze summercourse ook een instroomcursus voor 5 havo scholieren. Bij deze cursus worden vakken als basischemie, wiskunde en chemisch rekenen gegeven. De cursus is voornamelijk voorbereiding op de opleiding. Het merendeel van de stof beslaat havo scheikunde en is daarom ook geschikt als examentraining. De cursus duurt 6 of 7 weken en wordt 1 avond per week gegeven. In tegenstelling tot de instroomcursus vindt de summercourse vlak voor het schooljaar plaats, een week voordat de opleiding begint. Het is fijn voor studenten als ze (nogmaals) hun kennis kunnen opfrissen vlak voor het begin van het schooljaar.

Doel

Tijdens de summercourse wordt onder andere aandacht besteed aan basischemie en dataverwerking. Basischemie is een struikelvak in het eerste jaar en daar hangt ook het bindend studieadvies (bsa) aan vast. Voor studenten die weten dat ze chemisch rekenen lastig vinden, is het een extra oefening om zo goed mogelijk voorbereid aan het schooljaar te beginnen. Er is een grote instroom vanuit het mbo, onder andere vanuit het middelbaar laboratorium onderwijs (mlo), maar ook vanuit andere mbo richtingen. Voor die laatste groep studenten is het soms wel 7 jaar geleden dat ze voor het laatst scheikunde hebben gehad op school. Deze studenten komen dan naar de summercourse om hun kennis op te frissen.

Omvang en doelgroep

Dit jaar hebben 25 studenten deelgenomen aan de summercourse. Iedereen die zo goed mogelijk aan de opleiding wil beginnen kan meedoen. Sommige studenten kunnen daar meer van profiteren dan anderen, bijvoorbeeld studenten die wiskunde erg lastig vinden. Er wordt nu alleen geprobeerd studenten te bereiken die zich hebben ingeschreven voor de opleidingen van Life Sciences and Chemistry. Er is wel beperkt plek. De cursus wordt namelijk gegeven op de plaats waar ook de laboratoria zijn. Het minimum aantal studenten dat zich moet aanmelden voor de summercourse om deze door te laten gaan is 20. Bij teveel aanmeldingen zal er een andere constructie bedacht moeten worden, aangezien je niet met meer dan 32 personen in het lab mag. Een maximum aantal studenten is nu niet vastgelegd.

Deelnemers

De studenten die deelnemen aan deze cursus hebben zich allen ingeschreven voor een opleiding binnen Life Science and Chemistry. Het merendeel komt van de havo. Ook zijn er studenten van het mbo die deelnemen en een paar buitenlandse studenten, zoals afgelopen jaar 2 jongens uit Polen. De indruk is dat er een enkele student deelneemt aan de summercourse die wellicht geen extra hulp nodig had gehad, maar dit is uiteraard lastig vast te stellen.

Het gevoel zegt dat de studenten die deelnemen aan de summercourse over het algemeen iets serieuzer zijn en er ook de financiële middelen voor hebben. Studenten die van hun ouders moeten studeren zullen zich niet snel aanmelden voor een voorbereidingscursus, al helemaal niet in de vakantie. Echter, dit is een gevoel en dat zag je niet per sé terug in de groep studenten die wij voor ons hadden.

Redenen om wel of niet deel te nemen

Een reden van studenten om deel te nemen aan de summercourse is dat ze meer zekerheid over de start van de studie willen. Ze willen goed voorbereid beginnen. Naar de redenen van studenten om niet deel te nemen kunnen wij alleen maar gissen. Misschien willen studenten zo lang mogelijk op vakantie of haken ze af om de kosten.

Werving

Aankomende studenten worden via de website, op open dagen en tijdens de studiekeuzecheck (skc) gewezen op de instroomcursus en op de summercourse. Ook wordt er voorlichting op middelbare scholen gegeven, waarbij naar beide cursussen wordt verwezen. Daar ligt de nadruk wel meer op de instroomcursus, die als voorbereiding op het examen gevolgd kan worden.

Bij de werving wordt er ook melding gemaakt van wie de doelgroep is: alle studenten die weten dat ze chemisch rekenen moeilijk vinden. Zij worden sterk geadviseerd om deel te nemen aan de summercourse. Als er studenten aan de skc deelnemen die een mbo opleiding hebben gedaan, en geen mlo, en die dus nog niet geoefend hebben met chemisch rekenen en chemisch onderwijs, worden zij erg sterk geadviseerd om de summercourse te volgen. Met alle studenten, waarvan wij denken dat zij een risicoprofiel hebben, bijvoorbeeld doordat ze geen wiskunde b hebben gehad, wordt een individueel gesprek gevoerd en wordt geadviseerd om deel te nemen aan de summercourse. Alle studenten waarvan wij denken dat zij er baat bij hebben worden geadviseerd om deel te nemen.

Er worden geen extra mogelijkheden gezien om studenten op de summercourse te wijzen. Je zou iets met social media zoals facebook kunnen bedenken, maar de vraag is in hoeverre je daarmee de mensen bereikt die je wilt bereiken. Voor de SKC moeten studenten ook rekenopgaven maken. Wat nog zou kunnen is dat de prestaties op deze opgaven gekoppeld worden aan het advies om deel te nemen aan de summercourse. Dat zou groepsgewijs in zijn algemeenheid genoemd kunnen worden ofwel meegenomen kunnen worden in een individueel gesprek.

Aanmelding en opkomst

Studenten kunnen zich aanmelden via de website of door een email te sturen. De kosten bedragen 100 euro. Dat is niet geheel kostendekkend, het is een bijdrage.

No show

Er misten 2 mensen bij de summercourse die wel op de lijst stonden. Of deze scholieren wel betaald hadden en welke reden er achter zat, daar hebben wij geen zicht op.

Uitval tijdens en na de cursus

Beide docenten gaven één dag van de summercourse. Op basis van de deelnemerslijst is de indruk dat studenten die deelnamen er ook beide dagen waren. Er zijn 1 of 2 studenten die aan de cursus hebben deelgenomen, maar niet bij de opleiding zijn gestart. Het kan ook zijn dat deze studenten ergens anders een laboratoriumstudie zijn gaan doen, bijvoorbeeld in Leiden.

Vormgeving

De summercourse is 2 dagen en duurt van 10 tot 16 uur. Het is een vol programma. Studenten krijgen o.a. les in dataverwerking, simpele statistiek en chemisch rekenen. Er werd begonnen met hele standaard dingen, zoals 'eenheden' en 'schatten'. Het gaat echt terug naar de basis. Ze zijn veel bezig op zo'n dag. We beginnen klassikaal met uitleg van de stof, geven een powerpoint presentatie en nemen een quiz af. Daarnaast gaan studenten in duo's aan het werk in het lab. Een hele dag in een lokaal zitten rekenen werkt niet. Tussendoor laten we studenten dus ook experimenten in het lab doen. Er zit ook een competitief element in; zo is er een kleine prijs voor de studenten die het beste gepresteerd hebben.

Naast de twee docenten is er één persoon betrokken bij de coördinatie en inschrijvingen van de summercourse. De leidinggevende heeft daarnaast instructies gegeven over de onderwerpen die terug moesten komen in het programma van de summercourse.

Verwachte effecten

Studenten die de summercourse hebben gedaan hebben al meer voorkennis over de vakken die in periode 1 worden gegeven, dat maakt de overgang makkelijker. Echter, het is heel moeilijk om te meten wat het effect van een summercourse echt is. We hopen dat van de groep die aanwezig is geweest bij de summercourse een groter percentage het eerste jaar van de studie haalt en idealiter de studie helemaal haalt. Het is maar een kleine groep van de totale populatie. Je hebt geen nulmeting, dus je weet niet of een student zonder de summercourse een ander cijfer zou behalen. Gehoopt wordt natuurlijk dat iedereen die meedoet aan de summercourse, hogere cijfers haalt en beter mee kan komen tijdens de opleiding.

Aan het einde van het jaar zal worden gekeken of de studenten die hebben deelgenomen aan de summercourse anders hebben gescoord dan studenten die niet hebben deelgenomen. Studenten worden wel gemonitord. Het is nu nog lastig om te zeggen welke effecten er precies zijn. Er gaat dus wel gekeken worden naar de prestaties van studenten.

Ervaren effecten

Ook als studenten niet beter presteren is de summercourse onder het mom van binding heel erg nuttig geweest. Wij hebben beide ervaren dat de binding van studenten met de opleiding echt groter is. Wat je merkt is dat je met de studenten, die aanwezig waren bij de summercourse, gelijk een betere band hebt. Met deze studenten maak je later in je lessen makkelijker contact en zij komen in

de lessen, en daarbuiten, makkelijker naar je toe wanneer zij ergens tegenaan lopen in de opleiding. Naast binding is ook een veilige leeromgeving heel belangrijk; dat docenten toegankelijk zijn. Dat draagt echt bij aan studiesucces. Als wij in het begin van het jaar een email krijgen, is het altijd van studenten die de summercourse hebben gevolgd. Zij kennen ons en weten ons te vinden. Dus we merken verschillen in het contact met studenten die wel of niet de summercourse hebben gevolgd.

De summercourse is ook een visitekaartje; als je de summercourse goed insteekt en het is gezellig, dan vertellen studenten er ook over aan hun vrienden. Het geeft ook een positief beeld van Inholland.

Wat kunnen andere zomercursussen van jullie cursus leren?

Wat studenten erg leuk vinden is de afwisseling in het programma; niet de hele dag in een lokaal zitten, maar ook daarbuiten iets doen. Het moet dan wel relevant zijn voor de studie. Wissel af tussen klassikale lessen en praktische vaardigheden in het lab, waarbij studenten moeten samenwerken. Ook de quiz die werd gegeven werd goed ontvangen. Zo'n quiz is ook voor docenten handig, omdat je dan zelf het niveau van de groep kan monitoren. Wat bij ons ook goed zit is het inlevingsvermogen in de studenten. We weten wat er bij hen speelt en we gebruiken veel humor tijdens de summercourse.

(Overige) sterke punten:

De summercourse is op beide dagen geëvalueerd. Studenten konden voordat zij naar huis gingen feedback op het bord schrijven. De docent was daarbij niet aanwezig in het lokaal, zodat ze dit volledig anoniem konden doen. Uit deze evaluatie kwamen met name veel positieve dingen: studenten vonden de summercourse leerzaam, leuk, gezellig, een goede voorbereiding op de studie. Wat wordt gedoceerd tijdens de summercourse sluit ook goed aan bij het curriculum.

Wat zouden jullie van andere zomercursussen willen leren?

Hoe zij de organisatie regelen. Hoe kunnen wij alles strak organiseren, zoals de ontvangst, catering en afsluiting? Een kanttekening hierbij is wel dat wij afgelopen jaar niet zelf bij de organisatie betrokken waren, dat werd vanuit het secretariaat geregeld. Dat willen we komend jaar meer in eigen hand gaan houden, want dan heb je er meer controle op. Ook zijn we benieuwd hoe anderen hun zomercursus evalueren. Als anderen goede lesvormen hebben horen wij dat natuurlijk ook graag.

Minder sterke punten:

Verbeterpunten zijn onder andere de organisatie, die kan strakker. Als we het zelf mogen organiseren zouden we ervoor zorgen dat de hele dag tot in de puntjes georganiseerd is. Dat betekent dat er een goede ontvangst zou moeten zijn, catering, en een afsluiting. Afgelopen jaar was dit er niet, er was geen centrale ontvangst en geen catering geregeld. Organisatorisch kan het allemaal strakker. Ook komt het de sfeer niet ten goede als het hele gebouw nog leeg is.

Ook is een van de gesprekspartners er een groot voorstander van om naast de inhoudelijke vakken ook studievaardigheden tijdens de summercourse bij te brengen. Hij denkt dat veel studenten in het eerste jaar sneuvelen door een gebrek aan studievaardigheden. De instelling die er nu heerst is: 'hier is een werkboek en daar doe je het maar mee'. Veel studenten raken hierdoor overdonderd. Als je studenten al eerder studievaardigheden bijbrengt, hebben ze meer kans. Studenten krijgen nu les in

studievaardigheden bij studieloopbaanbegeleiding. Het zou wenselijk zijn om een deel daarvan al in de summercourse wordt gegeven. Wel moet je dan uitkijken met herhaling van de stof.

Toekomst

De summercourse is heel belangrijk, er wordt gedacht dat het een lang leven beschoren is. Wanneer de organisatie strakker is kan de summercourse ook steeds groter worden. Volgend jaar wordt de summercourse opnieuw gegeven, maar dan zal de opzet wel anders zijn. De summercourse zal uitgebreid worden van twee naar vier dagen, maar de doelen zullen hetzelfde blijven. De opzet wordt anders omdat het programma dit jaar erg vol zat en omdat het niveau ook erg hoog lag. Het is voor studenten fijn als er meer tijd is en je ze gedoseerd les kan geven. Terugkijkend op de eerste summercourse was de leercurve voor studenten te stijl.

Dat de course straks vier dagen wordt is al een hele verbetering. Als de summercourse goed wordt uitgevoerd kan het ook mond tot mond reclame opleveren. Een beetje docent is bereid om een deel van zijn vakantie voor de summercourse op te offeren. Het gaat een mooie toekomst tegemoet. Er zijn nog voldoende groeimogelijkheden.

Overig

Wellicht is het een idee om te kijken of de summercourse gepromoot kan worden op de website van its academy. Zij hebben een heel groot bereik. Dus misschien is het handig om dat soort kanalen mee te nemen voor de summercourse.

Brede Zomerschool Rotterdam

Opleidingen: Alle Inholland opleidingen in Rotterdam
 Cursusplaats: Rotterdam
 Contactpersonen: Jeany van Beelen-Slijper of Olav Rülander
 jeany.vanbeelen@inholland.nl; olav.rulander@inholland.nl

Gesprekspartners

Olav Rülander, manager Werving Instroom & Relatiebeheer.

Jeany van Beelen-Slijper, beleidsadviseur voor de opleidingen o.g.v. instroom. Daarnaast onderzoeker o.g.v. studiekeuzeproces en beeldvorming, diversiteit & studiesucces. Jeany zal binnenkort promoveren op het onderwerp studiesucces, waarbij interventies voor aanvang van de studie (waaronder de juridische summerschool) zijn meegenomen in de deelvragen van het onderzoek.

Geschiedenis

Bij Inholland, locatie Rotterdam, wordt er een brede summerschool aangeboden aan alle aankomende studenten van deze vestiging. Deze summerschool is ooit opgestart als juridische summerschool en is langzaam uitgebreid voor andere opleidingen. Naast deze summerschool liep er een tweede summerschool, als onderdeel van een mbo-hbo schakelprogramma, gericht op het wegwerken van deficiënties. Dit project werd gedeeltelijk gesubsidieerd door de gemeente. Vanuit het oogpunt van efficiëntie is er op een gegeven moment besloten om deze twee summerschools samen te voegen en er een brede summerschool van te maken, toegankelijk voor alle aankomende studenten. Deze brede summerschool heeft nu twee jaar plaatsgevonden. De naam van de summerschool gaat komend collegejaar veranderen in 'Kickstart college'.

Doel

Het doel van deze brede summerschool is hoofdzakelijk het binden en boeien van de student. Dat staat bovenaan. Het is daarnaast belangrijk dat er een stukje inhoud van de opleiding wordt meegegeven aan de student, zodat studenten een realistisch beeld krijgen van de opleiding waar ze aan beginnen. Daarnaast is een doel van de summerschool ook 'matching'. De summerschool biedt daarin meer dan wat de studiekeuzecheck (skc) kan bieden. Idealiter is de summerschool ook gekoppeld aan de skc. Een mogelijkheid zou zijn dat deelnemers aan de summerschool niet meer deel hoeven te nemen aan de skc-bijeenkomst, maar dat dit geïntegreerd wordt in de summerschool. De gehele summerschool is er op gericht dat studenten een vliegende start met hun opleiding kunnen maken.

Omvang en doelgroep

Afgelopen jaar waren er 150 aanmeldingen voor de summerschool, daarvan zijn 120 studenten gestart en hebben 104 studenten het traject afgemaakt. Het jaar daarvoor waren er 80 deelnemers en het jaar daarvoor ongeveer 60 deelnemers. De summerschool groeit dus in aantallen, maar er zijn ook meer opleidingen aangesloten.

Aankomende studenten van alle Inholland opleidingen in Rotterdam kunnen deelnemen. De summerschool is gericht op alle studenten, met de hoop dat studenten door deelname aan de summerschool succesvoller zijn in het eerste jaar. De instroom van de locatie Rotterdam is divers.

Een groot deel van de instroom bestaat uit studenten die zijn geswitcht van opleiding en die voor een tweede of derde kans bij Inholland beginnen. Daarnaast bestaat de instroom voor de helft uit studenten die vanuit het mbo doorstromen en uit studenten met een niet-westerse allochtone achtergrond. Van deze groep is bekend dat zij eerder tegen problemen in hun studie aanlopen, bijvoorbeeld op het gebied van taal. Wanneer je studenten binnenlaat moet de kans die je ze biedt wel een échte kans zijn.

De summerschool moet een kans zijn voor iedereen, dus ook voor de goede studenten. Wat betreft geswitchte studenten; uit een groot landelijk onderzoek van Deelen en Kuijpers (2016) is gebleken dat studenten, die voor de tweede keer een studie kiezen, na 5 jaar vaker hun diploma hebben dan studenten die voor de eerste keer gaan studeren.

Deelnemers

De groep studenten die deelneemt aan de summerschool is heel divers. De groep varieert van studenten die zelf hebben bedacht 'dit is goed voor mij', tot studenten die nog twijfelen over de opleiding. Ondanks deze diversiteit is de groep studenten die deelneemt geen afspiegeling van de studenten die rondlopen bij Inholland. Zo zie je dat er vaak meer vrouwen dan mannen deelnemen en dat het aandeel frisse instroom groter is. Over het algemeen zijn het de meer gemotiveerde studenten die deelnemen, die het zonder de summerschool waarschijnlijk ook goed zouden redden. Overigens zijn de gesprekspartners het hier niet helemaal over eens, want de studenten die niet aan de juridische summerschool deelnamen, de voorloper van de brede summerschool, waren doorgaans ook gemotiveerd.

Redenen om wel of niet deel te nemen

Een reden van studenten om deel te nemen aan de summerschool is dat ze een vliegende start willen maken. Bij de juridische opleidingen kiezen studenten er ook voor om deel te nemen omdat ze dan al leren omgaan met de wettenbundels. Daarnaast zien studenten de summerschool ook als voorbereiding op de toets voor Nederlands, want daar zijn ze heel bang voor.

Een reden voor studenten om niet deel te nemen aan de summerschool is dat ze denken dat het voor 'losers' is. De naam 'zomerschool' wordt in het vo ook wel geassocieerd met 'bijspijkeren', dat je er nog niet bent. Het frame dat we nu kiezen met de nieuwe naam is dat de summerschool niet voor losers is, maar voor winnaars: 'Jij bent een goede student, dus kan je al voor de zomer laten zien dat je veel in huis hebt'.

Een andere reden om niet deel te nemen is de locatie en het tijdstip van de summerschool. Dit geldt met name voor mbo'ers. Zij zijn vaak tot eind juni bezig met schoolzaken en gaan daarna twee maanden op vakantie, waardoor ze niet naar de summerschool kunnen komen. Er komen met ingang van dit jaar twee weken waarin studenten aan de summerschool kunnen deelnemen, zodat ze meerdere opties hebben.

Werving

Vanuit de afdeling 'werving' gebeurt er heel veel. Er is veel contact met het toeleverend onderwijs en er wordt op middelbare scholen en open dagen over de summerschool verteld. De werving loopt onder andere via decanen, flyers, wervingsmateriaal en interne- en externe voorlichting. Dit kan nog

beter. Vorig jaar had nog niet elke docent het in zijn systeem zitten om de summerschool uit te dragen.

Sinds dit jaar is er met de teamleiders afgesproken dat ze tijdens de voorlichtingsdagen een presentatie van een collega bezoeken en van feedback voorzien. Aan het einde van de voorlichting is het de bedoeling dat er verteld wordt wat een student allemaal kan doen om zich te oriënteren: waaronder proefstuderen en deelnemen aan de summerschool. Dit zit bij de meeste opleidingen nu wel in het systeem.

Idealiter zou elke student tijdens de skc het advies moeten krijgen om zich aan te melden voor het kickstart college, waarbij het als een privilege gebracht wordt: 'we willen jou graag hebben, dus jij mag deelnemen'.

Aanmelding en opkomst

Studenten kunnen zich online aanmelden. De kosten bedragen 25 euro, dat is voor de lunch en een beetje als stok achter de deur.

No show

Studenten die niet komen opdagen zijn bijvoorbeeld studenten die al weten dat zij hun eindexamen niet hebben gehaald. Er is slechts een enkeling die zich van tevoren niet afmeldt voor de summerschool.

Uitval tijdens en na de cursus

Wanneer studenten uitvallen tijdens de summerschool vinden ze bijvoorbeeld de studie toch niet leuk genoeg, of het programma valt hen tegen.

Er is altijd een groep studenten die na de summerschool toch niet begint met de opleiding, bijvoorbeeld omdat de opleiding toch te theoretisch blijkt te zijn. Ten tijde van de juridische summerschool bestond de skc nog niet en was het makkelijker om een andere opleiding te gaan doen.

Vormgeving

De summerschool vindt eind juni plaats, zodat deze niet overlapt met introductiebijeenkomsten en omdat deze daarnaast ook nog als matchingsactiviteit dient (bewust niet té kort op de start van de opleiding). Het programma is heel intensief: het duurt 5 dagen en studenten zijn van 9 tot 4 aanwezig. Het programma heeft pas meerwaarde als de student er ook elke dag is. Het programma was voorheen nog intensiever: toen duurde het 2 weken, en daar hing ook een ander prijskaartje aan: €50,- in plaats van €25,-. Het betaalt zichzelf terug, maar iemand moet wel de voorinvestering durven doen. Om praktische redenen is de summerschool teruggebracht naar 5 dagen.

Studenten worden bij binnenkomst in klassen ingedeeld en volgen de hele summerschool in deze samenstelling. Deze klassen worden ingedeeld per opleiding of per cluster van opleidingen. Dit jaar gokken wij dat er 200 studenten gaan deelnemen, daar kan je niet 1 groep van maken.

Het programma van de summerschool is nooit elk jaar hetzelfde, het is constant in ontwikkeling. In grote lijnen volgen studenten een gemeenschappelijk programma: daar krijgen ze o.a. les in

studievaardigheden en krijgen ze een introductie tot e-faqt. Studenten worden bewust gemaakt van het belang van taal en rekenen, maar het is geen programma dat erop gericht is om deficiënties weg te werken. Daarnaast verzorgen de opleidingen zelf een inhoudelijk programma.

Ook wordt er ingezet op peercoaching. Eerstejaars- worden aan tweedejaars studenten gekoppeld, zodat ze een aanspreekpunt hebben. Het is niet verplicht, maar studenten hebben wel de mogelijkheid om iets aan ouderejaars te vragen.

Verwachte effecten

Verwacht wordt dat studenten door de summerschool een vliegende start kunnen maken, dat de summerschool bijdraagt aan binden en boeien en sense of belonging. Ook is de verwachting dat de summerschool kan bijdragen aan het studiesucces van studenten. Studiesucces, of liever gezegd uitval, hangt samen met een complex geheel van factoren, één daarvan is exploratie op de studie. Het is aannemelijk dat voorbereidingstrajecten, zoals de summerschool, aankomende studenten kunnen ondersteunen in hun studiekeuzeproces. Uit de interviews die Jeany met studenten heeft gevoerd, blijkt dat personen die zich intensief hebben georiënteerd, op basis van een inhoudelijk programma, in staat zijn de afweging te maken of de studie ook echt aansluit bij hun eigen interesses, vaardigheden en mogelijkheden. Jeany geeft aan dat deze bevinding in lijn is met de literatuur, die stelt dat jongeren in hun studiekeuzeproces gebaat zijn bij zowel exploratie in de diepte als in de breedte (Germeijs en Verschueren, 2007a en 2007b; Kunnen, 2013).

Ervaren effecten

Uit het onderzoek van Jeany naar de juridische summerschool, de voorganger van de brede summerschool, blijkt dat de juridische studenten minder vaak uitvallen na het volgen van de summerschool. Dat heeft met de motivatie van de studenten te maken, maar niet alleen met de motivatie, want studenten die niet aan de summerschool deelnamen waren doorgaans ook heel gemotiveerd. Het verschil met de summerschool-groep was dat zij daarnaast ook een realistischer beeld van de opleiding hadden dan studenten die niet aan de summerschool deelnamen (Slijper, Kunnen, Onstenk & van Geert, 2016). Een student kan heel enthousiast zijn om aan de opleiding te beginnen, zonder precies te weten waarom hij zo enthousiast is. Dat stukje kennis over de inhoud van de opleiding kan het wezenlijke verschil zijn dat het studiesucces verklaart. Zie ook onderstaande tekst uit het onderzoek van Jeany:

Op basis van de interviews lijkt het geen twijfel dat summerschoolstudenten op een gunstige manier gemotiveerd zijn: bij alle summerschoolstudenten werd een autonome vorm van motivatie geconstateerd in hun uitspraken over de studiekeuze. Dit betekent echter niet, dat studenten die geen summerschool hebben gedaan, per definitie minder gemotiveerd zijn. In de interviews blijkt dat een groot deel van de andere oriëntatiegroepen eveneens op basis van autonome vormen van motivatie de studiekeuze heeft gemaakt. Echter, als we motivatie spiegelen aan het tijdsperspectief, ligt naar ons idee daarin het verschil met de summerschoolstudenten. Deze laatsten hebben bijna allemaal de studie gekozen vanuit een kortetermijn-tijdsperspectief, op basis van inhoud van de studie, als gevolg van dit summerschooltraject. Ze hebben daardoor ook een werkelijke voorsprong t.o.v. andere, misschien wel net zo gemotiveerde studenten, maar met een minder compleet beeld voorafgaand aan de studie.

Wij zijn er van overtuigd dat het binden en boeien werkt, dat studenten zich meer thuis voelen en een beter beeld hebben van wat ze te wachten staat. Uit het onderzoek van Jeany blijkt dat er een correlatie is tussen het volgen van een intensieve interventie (zoals de zomercursus) en studiesucces, maar er kan niet geconcludeerd worden dat er een direct causaal verband bestaat tussen de summercourse en studiesucces. (Onderzoeks)vragen die leven zijn: vinden we niet de eieren die we zelf hebben verstoppt? Komt het succes door het soort studenten dat deelneemt aan de summerschool of is het succes toe te schrijven aan de summerschool zelf?

Uiteindelijk wil je de student aanspreken op zijn motivatie, waarom hij hier zit. Ook al oogt een student ongemotiveerd, elke student zit in de klas met z'n eigen reden en is op zijn eigen manier gemotiveerd. Wat betreft de motivatie van studenten, er is wel een verschil tussen studenten die een autonome of gecontroleerde vorm van motivatie hebben.

Wat kunnen andere zomercursussen van jullie cursus leren?

Ander summerschools kunnen leren van de samenwerking op deze vestiging. Er wordt nu steeds minder vanuit opleidingen gedacht en meer vanuit één vestiging. Studenten kiezen immers niet voor een domein, maar voor een opleiding op deze plek. Dat zorgt voor synergie. Dat zie je nu langzaam ontstaan en is een belangrijke succesfactor.

Daarnaast is een succesfactor ook goede marketing. Elke instelling heeft goed onderwijs, maar wat doen wij nou anders? Wat Inholland sterk maakt is het persoonlijk en het dichtbij. Dat doen we binnen de zomercursus ook heel goed. Wij zetten sterk in op de eerste 100 dagen, de summerschool, op een vliegende start maken. Dat is een onderscheidend verhaal. We hopen dat een student daardoor bewust voor ons kiest.

(Overige) sterke punten

Zoals eerder wordt benoemd (zie doelen) zijn de hoofddoelen van de summerschool het binden en boeien van de student en om ervoor te zorgen dat studenten weten waar ze aan beginnen. Dit zijn sterke punten van de summerschool.

Wat zouden jullie van andere zomercursussen willen leren?

Gezien de complexiteit aan factoren die samenhangen met studiesucces is het vrijwel onmogelijk om het directe effect van de summerschool te onderzoeken. Echter, een gesprekspartner geeft aan dat het nuttig zou zijn om inzicht te krijgen in hoe andere vestigingen en of opleidingen de mogelijke bijdrage van de summerschool aan het studiesucces onderzoeken.

Daarnaast is het wenselijk om meer te leren over de inzet van peercoaching en over andere programmaonderdelen die interessant kunnen zijn voor de brede zomerschool.

Minder sterke punten

Een vraagstuk is nog: hoe krijg je het nou helder bij de docent dat zij investeren in de eerste 100 dagen? Dat zij vanaf het begin investeren in alle studenten en niet pas wanneer 'ongemotiveerde' studenten zijn uitgevallen. Wij zijn verplicht om de ongemotiveerde studenten te motiveren. Na die summerschool ben je er nog niet, daarna moet je nog steeds hard trekken aan het binden en boeien. Die sense of belonging, ergens bij horen, de mensen en de school kennen, op 1 september niet blanco binnenkomen, dat studenten gezien worden, dat zie je gebeuren. Wij hopen met z'n allen dat dit steeds meer wordt: dat je een community bouwt. Studeren doe je niet alleen, dat doe je samen.

Daarnaast is het van het hoogste belang om niet alleen in te zetten op die binding, maar op alle drie de basisbehoeften die essentieel zijn voor persoonlijke groei: autonomie, verbondenheid en competentie.

Een andere vraag die er ligt is 'hoe krijgen wij de studenten die het echt nodig hebben naar de summerschool?'. Er zijn veel studenten die het hard nodig hebben. Je moet deze studenten al vroeg in actie krijgen en niet pas in september. De uitdaging is dus om deze groep aangehaakt te krijgen. Hier zijn we op het moment al mee bezig. We zijn een doorstroomprogramma, in samenwerking met het mbo, aan het ontwikkelen. Het doel hiervan is om al eerder mbo'ers voor te sorteren en voor te bereiden op het hbo.

Alle studenten die binnen komen kunnen het, maar sommige komen te laat in actie. Je moet studenten er bewust van maken dat het niet moeilijk is, maar hard werken is. Sommige mbo'ers zijn niet geschikt voor het hbo en die studenten hopen we er met de doorstroommodule uit te filteren. Natuurlijk is geld ook een belemmering. Je wilt het liefst onbeperkt budget hebben, want het verdiend zich wel terug, maar daarvoor moet je wel kunnen aantonen dat de summerschool effectief is. Wanneer er meer budget zou zijn zouden we veel meer maatwerk willen bieden, bijvoorbeeld door studenten persoonlijke intakegesprekken met slb'ers te laten voeren.

Toekomst

We zien de toekomst heel positief. We denken dat steeds meer studenten zullen deelnemen. Al helemaal als het bekend is dat de summerschool effectief is en dat het 1^e 100 dagen programma werkt. We hopen dat decanen scholieren op een gegeven moment wijzen op Inholland; dat wij het ei van Columbus hebben.

Het is onacceptabel dat 40% van de studenten na jaar 1 iets anders doet. Er zal altijd een deel zijn dat stopt, maar nu zijn dat er 4 op de 10 en dat is te veel. Er moet daarnaast ook met het toeleverend onderwijs gekeken worden hoe je studenten kan begeleiden in hun start op het hbo.

Overig

De summerschool is echt een onderdeel van de 1^e 100 dagen, van het binden en boeien. Het is onderdeel van een proces. De periode van het moment van aanmelden tot aan december moet de springplank voor je studie zijn. Dat is een geheel traject en de summerschool is daarbinnen geen losstaand project. Het zou mooi zijn als er op het gebied van onderzoek meer aandacht voor de summerschool zou zijn, bijvoorbeeld voor het monitoren van de effecten.

Wat ook nog op het wensenlijstje staat is dat er een Chief 100 days officer zou komen, iemand die de baas is van het gehele 100-dagen traject. Iemand waarvan iedereen weet dat hij de coördinatie doet en mensen binnen het traject aanstuurt.

Bronnen

Deelen, A. & Kuijpers, S. (2016). *The effects of additional Study Choice Activities: Evidence from a Randomized Trial*. CPB Discussion paper 338: Den Haag.

Germeijs, V. & Verschueren, K. (2007a). De keuze van een studie in het hoger onderwijs: het beslissingsproces, risicofactoren, en de samenhang met de uitvoering van de keuze. *Caleidoscoop*, 19:2, 2.

- Germeijs, V. & Verschueren, K. (2007b). High school students' career decision-making process: Consequences for choice implementation in higher education. *Journal of Vocational Behavior* 70, 223–241.
- Kunnen, E.S. (2013). The Effects of Career Choice Guidance on Identity Development. Hindawi Publishing Corporation *Education Research International* , Volume 2013, Article ID 901718.
- Slijper, J., Kunnen, E. S., Onstenk, J., & van Geert, P. (2016). The Role of Time Perspective, Motivation, Attitude, and Preparation in Educational Choice and Study Progress. *Education Research International*, Volume 2016. , Article ID 1382678

Bijlage 1. Interviewgids

Introductie (10' / 10')

- *Introductie*
- *Uitleg huidige onderzoek*
- *Voorstelrondje*
- *Indien niet genoemd, dan doorvragen naar:*
 - o *Functie*
 - o *Hoe betrokken bij de summerschool?*

Omvang & Doel (3' / 13')

We zullen het gaan hebben over de summerschool X.

- Hoe lang bestaat de summerschool?
 - o Wat is de aanleiding geweest voor het opzetten van de summerschool?
- Wat is het doel van de summerschool?

Deelnemers summerschool (12' / 25')

(4' / 17')

- Hoe groot is deze summerschool?
 - o Hoeveel studenten nemen gemiddeld deel?
- Voor wie is de summerschool bedoeld?
 - o Voor welke opleiding / welk domein?
 - o Is de summerschool voor een bepaald type student bedoeld (bv. met deficiënties, mbo-instroom)?
- Wie neemt deel aan de summerschool?
 - o Wat voor type student neemt deel?
 - Hoe zou je deze studenten omschrijven?
 - o In hoeverre nemen de studenten deel, waar de summerschool voor is bedoeld?

(4' / 21')

- Wat zijn redenen van studenten om deel te nemen aan de summerschool?
- Wat zijn redenen voor studenten om niet deel te nemen?

(4' / 25')

Je gaf aan dat er gemiddeld X studenten deelnemen aan de summerschool.

- Hoe kunnen zij zich aanmelden voor de summerschool?
 - o Is deelname gratis, of moeten deelnemers betalen voor deelname?
- In welke mate komt het voor dat studenten zich aanmelden voor de summerschool, maar vervolgens niet komen?
 - o Wat is daar, volgens jou, de reden van?
- En in hoeverre vallen studenten tijdens de summerschool uit? (uitval: studenten die wel aan de summerschool starten, maar het programma niet afmaken)
 - o Wat is daar, volgens jou, de reden van?

- In hoeverre trekken deelnemers aan de summerschool zich terug voor de opleiding, voorafgaand aan de opleiding? (studenten die wel deelnemen aan de summerschool, maar niet in de klas verschijnen).
 - o Wat is daar, volgens jou, de reden van?

Werving (5' / 30')

- Doen jullie iets om studenten aan te trekken voor de summerschool?
 - o Zo ja, wat wordt gedaan?
 - In welke mate is dat gericht op de specifieke doelgroep?
 - In hoeverre wordt daarbij gebruik gemaakt van de SKC?
 - o Zo nee, hebben jullie daar een (bewuste) reden voor?
- Zien jullie nog andere mogelijkheden om studenten te trekken? Zo ja, welke?
 - o Zien jullie nog mogelijkheden om de specifieke doelgroep aan te trekken? Welke?
 - In hoeverre zien jullie hierbij mogelijkheden m.b.t. de SKC?

Vormgeving (5' / 35')

- Zou je een korte beschrijving kunnen geven van de vormgeving? (vormgeving)
 - o Hoe ziet het programma er uit? (kort)
 - Hoeveel dagen duurt het programma?
 - Wat wordt er op deze dagen gedaan?
 - Wie zijn er betrokken bij de uitvoering?

Effecten (10' / 45')

- Welke effecten verwachten jullie van de summerschool?
 - o In hoeverre verwachten jullie effecten met betrekking tot studiesucces (zoals studieprestaties op vakken)?
- In hoeverre ervaren jullie effecten van de summerschool?
 - o Welke effecten worden ervaren?
 - o In hoeverre ervaren jullie effecten in relatie tot studiesucces? (zoals studieprestaties op vakken)
- Wordt de summerschool geëvalueerd?
 - o Zo ja, wat zijn de uitkomsten van deze evaluatie?
 - o Wat vinden studenten van de summerschool?
- Wordt onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de summerschool?
 - o Zo ja, wat komt hieruit?

Reflectie (10' / 55')

Als je kijkt naar de volledige summerschool, zowel het programma als alles eromheen, zoals de werving, organisatie et cetera....

- Wat zouden andere summerschools van jullie summerschool kunnen leren?
- Wat zijn sterke punten, oftewel succesfactoren, van de summerschool?
- Wat zou jullie summerschool van andere summerschools willen leren?
- Wat zijn minder sterke punten van de summerschool?

- In hoeverre zou de summerschool nog verbeterd kunnen worden?
 - o En hoe?

Toekomst (3'/58')

- Hoe zie je de toekomst van de summerschool?

Afsluiting (2' / 60')

We hebben het uitgebreid gehad over de summerschool X.

- Zijn er nog dingen niet aan de orde gekomen, die volgens jou belangrijk zijn als het gaat om de summerschool?

Dan wil ik je hartelijk bedanken voor je deelname.

Lectoraat studiesucces

Hogeschool Inholland Haarlem

kamer i0.06

Bijdorplan 15

2015 CE Haarlem

